

آزمون ۳۱ مردادماه ۱۴۰۵

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

۸۰ سؤال در ۹۵ دقیقه

ساعت ۸ تا ۹:۳۵ صبح

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان‌شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اختیاری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اختیاری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	اجباری	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۷	اجباری	جامعه‌شناسی (۲)	۵	۶۱	۶۵	۵
۸	اختیاری	جامعه‌شناسی (۱)	۵	۶۶	۷۰	۵
۹	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰

فیلیم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد اسدی، محمد بحیرایی، محمد پردل نظامی، هادی پولادی، شمیم پهلوان شریف، احمد حسن زاده فرد، محمد حمیدی، رضا خانبابائی، شکیب رجبی، امیر زراندوز، هادی فولادی، علی قهرمان زاده، مهرداد مهربان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، سید علیرضا علویان، فرهاد فروزان کیا، مجتبی فرهادی، کاظم کاظمی، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، فاطمه رضائیان، سینا غلامی، سید آرش مرتضائی فر
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی، فرید هادی
عربی، زبان قرآن	نوید امساکی، ولی برجی، ابوطالب درانی، محمدرضا سوری، کامران عبدالحی، امیرعلی فردین، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، محمدصادق محسنی، سید محمدعلی مرتضوی، رضا معصومی، محمد مهدی یعقوبی
تاریخ و جغرافیا	علیرضا آزادی‌زاده، راضیه ابراهیمی‌نژاد، علیرضا پدرام، یاسین ساعدی، علیرضا سالمی، حسین سهرابی، حامد صفرخانیان، تابان صیقلی، عاطفه طاهر، فاطمه عزیزی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، موسی اکبری، جواد پاکدل، سبا جعفرزاده صابری، پرگل رحیمی، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی‌نژاد، امیر محمد قلعه کاهی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عباس مالکی	مسئول درس: ابراهیم نوری ویراستار: معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی	فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	زهره توکلی محمد مهدی اسلامی	مسئول درس: فریبا رنوفی ویراستار: محسن جمشیدی، الناز معتمدی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	—	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: علی ابراهیمی آرائی، زهرا شمسایی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	سینا غلامی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: مریم عابدی، محمدحسن سعیدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: محسن جمشیدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	علیرضا سالمی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: محمدحسن سعیدی
فلسفه و منطق	فرهاد علی‌نژاد	فرهاد علی‌نژاد	امیر محمد قلعه کاهی ایمان کلاته عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری، محمدحسین صادق پور، محمد قزی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: علی ابراهیمی آرائی، زهرا شمسایی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

تابع
(توابع پلکانی و قدرمطلق)
صفحه‌های ۳۴ تا ۴۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱- دامنه و برد تابع $f(x) = |\text{sign}(x)|$ کدام است؟

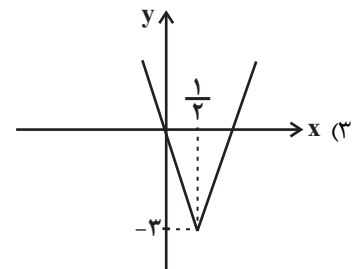
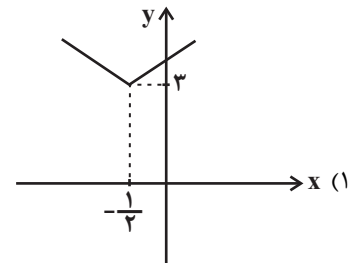
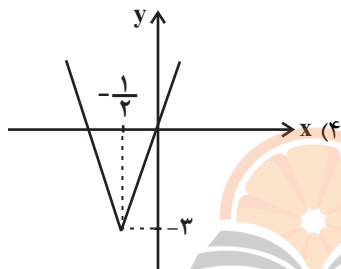
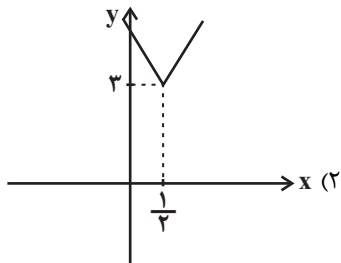
(۲) $D_f = \mathbb{R}, R_f = \{-1, 0, 1\}$

(۴) $D_f = \{1, 0\}, R_f = \mathbb{R}$

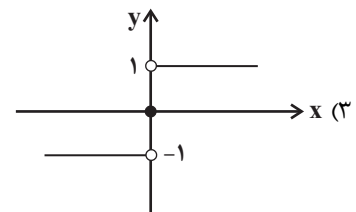
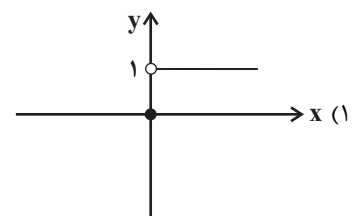
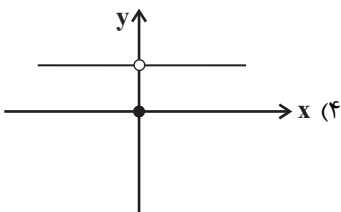
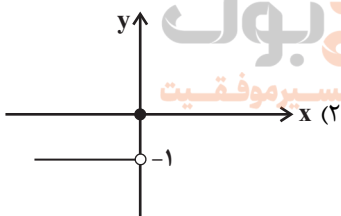
(۱) $D_f = \mathbb{R}, R_f = \mathbb{R}$

(۳) $D_f = \mathbb{R}, R_f = \{1, 0\}$

۲- نمودار تابع $y = |2x - 1| + 3$ کدام است؟

۳- نمودار تابع $y = \text{sign}(\sqrt{x})$ کدام است؟

۴- اگر $3x + 2 = -2$ باشد، محدوده x کدام است؟ ([] ، نماد جزء صحیح است.)

(۲) $-\frac{5}{3} \leq x < -\frac{4}{3}$

(۴) $-\frac{2}{3} \leq x < -\frac{1}{3}$

(۱) $-\frac{4}{3} \leq x < -1$

(۳) $-2 \leq x < -1$

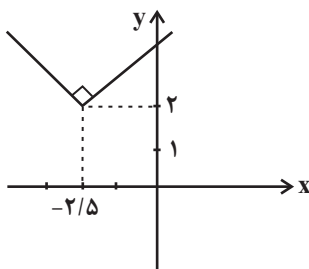
۵- اگر تابع $f(x) = \begin{cases} (3a+6)x+b, & x < 0 \\ (b+1)x^2+a, & 0 \leq x \leq 1 \\ a+b, & x > 1 \end{cases}$ تابعی پلکانی باشد، مقدار $\frac{f(2)}{f(0)}$ کدام است؟

(۱) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{3}{2}$ (۳) $-\frac{3}{2}$ (۴) $-\frac{1}{3}$

۶- اگر $f(x) = [x + 3/7] + \text{sign}(1-x)$ باشد، حاصل $f(1/7)$ کدام است؟ ([] ، نماد جزء صحیح است.)

(۱) ۲ (۲) ۶ (۳) ۴ (۴) ۳

۷- اگر نمودار تابع $f(x) = |x - 2a| + b$ به صورت زیر باشد، حاصل $\left[\frac{3a+1}{2}\right] + [b]$ کدام است؟ ([] ، نماد جزء صحیح است.)

(۱) ۱ (۲) -۲ (۳) -۱ (۴) صفر

۸- اگر $\text{sign}(2a^2 + a) = 0$ باشد و $a \neq 0$ باشد، $\text{sign}(-a) + \text{sign}(-1+a)$ کدام است؟

(۱) -۱ (۲) ۲ (۳) صفر (۴) ۲

۹- جدول مالیاتی یک سازمان به صورت زیر است. مبلغ مالیات پرسنل با دریافتی ۵ میلیون تومان، برحسب تومان کدام است؟

نرخ مالیات (درصد)	حقوق دریافتی (میلیون تومان)
معاف از مالیات	دریافتی تا ۲/۴
۱۲٪	مأزاد ۲/۴ تا ۳/۵
۱۷٪	مأزاد بر ۳/۵ تا ۴/۵
۲۰٪	مأزاد بر ۴/۵

(۱) ۲۸۶۰۰۰ (۲) ۴۰۲۰۰۰ (۳) ۱۸۶۰۰۰ (۴) ۳۰۲۰۰۰

۱۰- با توجه به محور زیر که محل قرارگیری اعداد A، B، C و D را نشان می‌دهد، حاصل عبارت $\frac{2[A] - 3[B]}{4[C] + 6[D]}$ کدام است؟ ([] ، نماد جزء صحیح است.)

(۱) $\frac{2}{9}$ (۲) $\frac{5}{7}$ (۳) $\frac{7}{2}$ (۴) $\frac{3}{14}$

تابع

(نمودار تابع خطی، نمودار تابع درجه ۲)
صفحه‌های ۵۶ تا ۷۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- اگر نمودار تابع خطی f از مبدأ مختصات بگذرد و $f(2a+1) = 6$ و $f(a) = 2$ باشند، ضابطه تابع f کدام است؟

$f(x) = -3x$ (۴)

$f(x) = -2x$ (۳)

$f(x) = 3x$ (۲)

$f(x) = 2x$ (۱)

۱۲- اگر $f(x) = (3+a)x^2 + bx - a$ تابعی خطی باشد و $f(2) = -7$ باشد، مقدار $f(1)$ کدام است؟

-5 (۴)

5 (۳)

-2 (۲)

3 (۱)

۱۳- رأس سهمی $y = -2(x+3)^2 + 1$ کدام است؟

$(3, 1)$ (۴)

$(-3, 1)$ (۳)

$(-6, 1)$ (۲)

$(-6, -2)$ (۱)

۱۴- بیش‌ترین مقدار تابع $f(x) = -3x^2 - 4x + b$ برابر ۸ است. مقدار b کدام است؟

$-\frac{20}{3}$ (۴)

$\frac{20}{3}$ (۳)

$\frac{28}{3}$ (۲)

$-\frac{28}{3}$ (۱)

۱۵- اگر $2x + 5a = 100$ باشد، بیش‌ترین مقدار $y = ax$ کدام است؟

450 (۴)

600 (۳)

500 (۲)

250 (۱)

۱۶- در تابع $f(x) = -3x + m$ ، اگر دامنه و برد به صورت $1 \leq x < 8+a$ و $-6 < y \leq 2$ باشد، حاصل $3a + m$ چقدر است؟

-8 (۴)

5 (۳)

$-\frac{13}{3}$ (۲)

-5 (۱)

۱۷- اگر نقطه $(-2, 3)$ ، رأس سهمی $y = 3x^2 + 2ax + 3b$ باشد، محور تقارن سهمی $y = 2x^2 - bx + 5$ کدام است؟

$x = -1/5$ (۴)

$x = 1/25$ (۳)

$x = 2/5$ (۲)

$x = 2$ (۱)

۱۸- یک کارگاه تولیدی، قمقمه ورزشی را به قیمت ۲۰۰۰ تومان برای هر عدد می‌فروشد. اگر در یک روز x عدد قمقمه تولید شود و فروخته شود، تابع

هزینه تولید آن برابر است با $C(x) = x^2 + 600x$ بیشترین سود روزانه کارگاه کدام است؟

۵۱۰,۰۰۰ (۴)

۵۰,۰۰۰ (۳)

۴۹۰,۰۰۰ (۲)

۴۸۰,۰۰۰ (۱)

۱۹- می‌خواهیم با یک قطعه سیم به طول ۵۶ متر، زمینی به شکل مستطیل، که یک طرف آن دیوار است محصور شود. بیشترین مساحت زمین محصور

شده، کدام است؟

۳۷۸ (۲)

۳۶۴ (۱)

۴۰۶ (۴)

۳۹۲ (۳)

۲۰- رابطه بین درجه دما بر حسب سانتی گراد (C) و فارنهایت (F) به صورت $F = \frac{9}{5}C + 32$ است. اگر دمای یک جسم $15^\circ C$ کاهش یابد، دمای آن بر

حسب فارنهایت چگونه تغییر می‌کند؟

۲۷ درجه فارنهایت کاهش می‌یابد. (۲)

۲۷ درجه فارنهایت افزایش می‌یابد. (۱)

۵۹ درجه فارنهایت کاهش می‌یابد. (۴)

۵۹ درجه فارنهایت افزایش می‌یابد. (۳)

آمار و احتمال

درس ۲: احتمال
صفحه‌های ۱۲ تا ۲۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۲۱- نهایی در پرتاب دو تاس، پیشامد آن که مجموع اعداد ظاهر شده مضرب ۳ باشد، چند عضو دارد؟

(۴) ۱۰

(۳) ۱۲

(۲) ۱۴

(۱) ۸

۲۲- نهایی احتمال این که امروز باران بیارد، $\frac{۰}{۸}$ از احتمال این که باران نبارد بیشتر است. احتمال باریدن باران در امروز کدام است؟

(۴) $\frac{۰}{۹}$

(۳) $\frac{۰}{۱}$

(۲) $\frac{۰}{۸}$

(۱) $\frac{۰}{۲}$

۲۳- یک سکه را پرتاب می‌کنیم، اگر رو بیاید ۳ سکه دیگر و اگر پشت بیاید ۳ تاس می‌ریزیم. تعداد اعضای فضای نمونه این آزمایش تصادفی کدام

است؟

(۴) ۱۲۰۰

(۳) ۲۱۶

(۲) ۱۷۲۸

(۱) ۲۲۴

۲۴- با ارقام ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ تمام اعداد دو رقمی بدون تکرار ارقام را می‌سازیم و از بین آن‌ها دو عدد به تصادف انتخاب می‌کنیم. فضای نمونه این

آزمایش تصادفی چند عضو دارد؟

(۴) ۴۰

(۳) ۲۰۰

(۲) ۱۹۰

(۱) ۲۰

۲۵- نهایی در پرتاب یک تاس، سه پیشامد A، B و C به ترتیب به صورت «عدد اول آمدن»، «عدد مربع کامل آمدن» و «عدد کوچکتر از ۴ آمدن»

تعریف می‌شوند. کدام دو پیشامد ناسازگارند؟

(۴) همه پیشامدها سازگارند.

(۳) B, C

(۲) A, B

(۱) A, C

۲۶- اگر $A \subseteq B'$ باشد، آنگاه حاصل $P(A \cup B) - P(A)$ همواره کدام است؟

- (۱) $P(A)$ (۲) $P(B)$ (۳) صفر (۴) ۱

۲۷- هرگاه A و B دو پیشامد ناسازگار باشند و $P(A \cup B) = \frac{4}{5}$ و $P(A) = \frac{2}{3}P(B)$ باشد $P(A')$ کدام است؟

- (۱) $\frac{17}{25}$ (۲) $\frac{13}{25}$ (۳) $\frac{8}{25}$ (۴) $\frac{2}{5}$

۲۸- اگر $n(A) = 3n(B) = 12n(A \cap B)$ ، حاصل $\frac{n(A \cap B)}{n(A \cup B)}$ کدام است؟ (A و B ناتهی هستند).

- (۱) $\frac{1}{20}$ (۲) $\frac{1}{15}$ (۳) $\frac{1}{18}$ (۴) $\frac{3}{20}$

۲۹- در پرتاب ۵ سکه با هم، احتمال اینکه تعداد حالات رو بیشتر از پشت باشد، چند برابر احتمال تعداد حالاتی است که همه سکه‌ها مثل هم باشند؟

- (۱) ۲ (۲) ۱۶ (۳) ۸ (۴) $\frac{1}{8}$

۳۰- کیسه‌ای دارای ۵ مهره آبی و ۳ مهره قرمز می‌باشد. به‌طور تصادفی ۳ مهره از کیسه خارج می‌کنیم. احتمال آنکه تعداد مهره‌های آبی خارج شده

دو برابر تعداد مهره‌های قرمز شده باشد، کدام است؟

- (۱) $\frac{15}{28}$ (۲) $\frac{1}{4}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{2}{5}$

فصل سوم
(درس‌های ۷ تا ۹)
صفحه‌های ۵۷ تا ۷۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی ایراد دارد؟

- (۱) شاعران قرن یازدهم سروده‌های خود را بیشتر با تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه و به زبان کهن همراه کردند.
- (۲) ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره که زبان غزل قرن یازدهم را به افق خیال عامه نزدیک کرده، سخن کلیم کاشانی را برجسته ساخته است.
- (۳) باباغانی شیرازی از شعرای تأثیرگذار قرن دهم در ایران است که شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است.
- (۴) بهاندادن به شعر ستایشی در در دوره صفوی موجب شد که شاعران مدیحه‌سرا برای امرار معاش یا ثروت‌اندوزی راهی دیار هند شوند.

۳۲- سبک شعر کدام شاعر، حد واسط سبک دوره عراقی و سبک هندی است و شاخصه اصلی آن چیست؟

- (۱) وحشی بافقی، واقع‌گرایی
- (۲) محتشم کاشانی، مرثیه‌سرایی
- (۳) بابا فغانی شیرازی، ظرافت و رقت معانی
- (۴) کلیم کاشانی، ابداع معانی و خیال‌های رنگین

۳۳- در کدام بیت واژگان قافیه دارای استعاره مصرحه هستند؟

- (۱) عبیر ارزان ز جعد مشک‌بیزش
شکر قربان ز لعل شهدخیزش
- (۲) به دست آویز شیرافکنند شاه
مجال دست‌بوسی یافت آن ماه
- (۳) خداوندا به زاری آن بتم کشت
بسه راه عشق بازی لعبتم کشت
- (۴) همه چشمه ز جسم آن گل‌اندام
گل بادام و در گل مغز بادام

۳۴- کدام ابیات دارای استعاره آشکار هستند؟

- (الف) لعل شکر بار او شبی که ببوسم
از دهنم صبح طعم نیشکر آید
- (ب) مادر دوران عقیم شد که پس از تو
زشت بود گرچه آفتاب بزاید
- (ج) بنفشه دیدم و نرگس مقام کرده و باغ
بدین دو گشته ز خوبی چو صد هزار نگار
- (د) همچو لعلم جگری پر خون است
عکسش اینک ز رخم دیداری
- (ه) تا توان گفتن همی با خسرو سیارگان
کای ز کیوان پاسبان وز ماه دربان یافته

۳۵- در چند بیت هر دو نوع استعاره مشهود است؟

- الف) چرخ مینا شکند شیشهٔ عمر تو به سنگ
ب) تو بدین لعل گهربار که داری حیف است
ج) گر تو زان تنگ شکر خنده مکرر نکنی
د) آفتاب فلکت سجده «فروغی» نکند
- گر ز مینا می گل‌رنگ به ساغر نکنی
که ثنای کف بخشندهٔ داور نکنی
کار را از همه سو تنگ به شکر نکنی
تا شبی سجدهٔ آن ماه منور نکنی

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳۶- در ابیات زیر مجموعاً چند استعاره وجود دارد؟

- «شهر پر شور شد از پستهٔ شکرپاشت»
«ای تو را تعبیه در تنگ شکر مروارید»
«دهر پر فتنه شد از سنبل نسرین‌پوشت»
«تا به کی خنده زند لعل تو بر مروارید»

(۱) پنج (۲) شش (۳) هفت (۴) هشت

۳۷- به ترتیب، چند بیت بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» و «مفتعلن مفتعلن فاعلن» سروده شده است؟

- الف) آنکه به گرماست همین رنجش و بس
ب) لقمه‌ای از زهر زده در دهان
ج) گر شرف یابد ز دانش جانت بر گردون شود
د) ماه منی و ماه را چرخ فدای تو دهد
ه) جان به صابون خرد بایدت شستن، کین جسد
- لیک شود کشته ز سر ما همه کس
مرگ فشردهش همه در زیر غن
لیکن اندر چاه ماند دون، گر او را دون کنی
گر به دیار دشمنان وقت زوال تو رسد
تیره ماند گر مرو را جمله در صابون کنی

(۱) یک - دو (۲) دو - یک

(۳) سه - یک (۴) دو - دو

۳۸- کدام بیت بر مبنای ویژگی‌های زیر سروده شده است؟

الف) دو هجای بلند در ابتدای مصراع

ب) یک هجای بلند و یک هجای کوتاه در آخر مصراع

هرچند درین عهد خریدار ندارد	۱) یک ذره وفا را به دو عالم نفروشیم
نفرین به عهد بستن و لعنت به اعتماد	۲) گفתי ببند عهد و به من اعتماد کن
تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد	۳) تیر بلای او را جز دل هدف نشاید
گفت: جان می‌سپرد، هر که به دریا افتاد	۴) چاره می‌خواستم اندر غم عشقش، در دل

۳۹- کدام گزاره دربارهٔ رباعی زیر درست است؟

گریه‌زده خندهٔ مجازی می‌کرد	«شمع ارچه به گریه جان‌گذاری می‌کرد
استاده بد و زبان‌درازی می‌کرد»	آن شوخ سرش را ببریدند و هنوز

۱) ابیات فاقد تشبیه، استعاره و جناس هستند.

۲) حرف روی قافیه «ی» است.

۳) در وزن همسان «مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل» سروده شده است.

۴) با بیت «از آن مرد دانا دهان دوخته است / که ببند که شمع از زبان سوخته است» تناسب مفهومی ندارد.

۴۰- مفهوم کدام دو بیت یکسان است؟

با کاروان حله برفتم ز سیستان	۱) با حله‌ای تنیده ز دل بافته ز جان
گفتا که مرو به غربت و می‌بارید	از نرگس تر به لاله بر مروارید
هر کاو نکاشت مهر و ز خوبی گلی نچید	در رهگذار باد نگهبان لاله بود
دهقان سالخورده چه خوش گفت با پسر	کای نور چشم من به جز از کشته ندروی
۳) دگرباره خیاط باد صبا	بر اندام گل دوخت رنگین‌قبا
گل به چمن در برست، ماه مگر یا خورست	سرو به رقص اندرست، بر طرف جویبار
۴) آینه‌ات دانی چرا غماز نیست؟	زان‌که زنگار از رخس ممتاز نیست
تنه‌ا نه ز راز دل من پرده برافتاد	تا بود فلک شیوهٔ او پرده‌داری بود

علوم و فنون ادبی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل سوم

(درس‌های ۷ تا ۹)

+ کارگاه تحلیل فصل سوم

صفحه‌های ۵۹ تا ۷۸

۴۱- جاهای خالی زیر به ترتیب با موارد کدام گزینه به‌درستی پر می‌شوند؟

(الف) تقسیم‌بندی شعر فارسی توسط بهار، بر مبنای ... صورت گرفته است.

(ب) چهارمین دوره نثر فارسی در تقسیم‌بندی بهار دوره ... است.

(۱) حوزه جغرافیایی و تاریخی - سبک عراقی (مصنوع) (۲) موضوع و نوع - سبک عراقی (مصنوع)

(۳) حوزه جغرافیایی و تاریخی - بازگشت (۴) موضوع و نوع - بازگشت

۴۲- در کدام عبارت ویژگی سبک نثر دوره غزنوی و سلجوقی به چشم نمی‌خورد؟

(۱) امیر مسعود از این بیازرد که چنین درشتی‌ها دید از عَمَش و قضاء غالب با این یار شد تا یوسف از گاه به چاه افتاد، و نعوذ باللّٰه من الابدبار.

(۲) کارها برقرار می‌رفت و مردم لشکری و رعیت و بزرگان و اعیان همه شادکام و دل‌ها بر این خداوند محتشم بسته.

(۳) چون مردم بدانست که روی چیزی نماند پایدار، بدان کوشد تا نام او بماند و نشان او گسسته نشود.

(۴) اما فقر را رسمی و حقیقتی است. رسمش افلاس اضطراری است، و حقیقتش اقبال اختیاری.

۴۳- کدام بیت فاقد ترصیع و دارای موازنه است؟

(۱) چون او بتی شمن نستاید به صد بهار

(۲) ای منور به تو نجوم جمال

(۳) برگ بی‌برگی بود ما را نوال

(۴) چرخ ار چه رفیع، خاک پایت

چون او گلی چمن ننماید به صد بهار

وی مقرر به تو رسوم کمال

مرگ بی‌مرگی بود ما را حلال

عقل ار چه بزرگ، طفل راهت

۴۴- کدام بیت، فاقد هر دو آرایه سجع و موازنه است؟

(۱) قلم بر بی‌دلان گفتی نخواهم راند و هم راندی

(۲) بدم گفتی و خرسندم عفاک الله نکو گفتی

(۳) چه لطف است این که فرمودی مگر سبق اللسان بودت

(۴) مکن سرگشته آن دل را که دست آموز غم کردی

جفا بر عاشقان گفتی نخواهم کرد و هم کردی

سگم خواندی و خشنودم جزا که الله کرم کردی

چه حرف است این که آوردی مگر سهوالقلم کردی

به زیر پای هجرانش لگدکوب ستم کردی

۴۵- کدام بیت، دارای آرایه «موازنه» است؟

- (۱) هر دوستی که کردم تأثیر دشمنی داد
هر خون دل که خوردم از دیده‌ام روان شد
- (۲) چند سوزیم من و شمع شبستان همه شب
چند سازیم چنین بی سر و سامان همه شب
- (۳) لعل شیرین تو وصفش بر شکر باید نوشت
مهر رخسار تو شرحش بر قمر باید نوشت
- (۴) منزلگه جان است که جانان من آن جاست
یا روضه خلد است که رضوان من آن جاست

۴۶- به ترتیب، در ابیات زیر چه آرایه‌هایی به کار رفته است؟

- الف) بکش جام جلالی را فدا کن نفس و مالی را
مشو سخره حلالی را مخوان باده حرامی را
- ب) چرخ ارچه رفیع، خاک پایت
عقل ارچه بزرگ، طفل راهت
- ج) خاک و خس این خانه همه عنبر و مشک است
بانگ در این خانه همه بیت و ترانه است

(۱) سجع - موازنه - تکرار

(۲) واج‌آرایی - ترصیع - موازنه

(۳) واج‌آرایی - موازنه - موازنه

(۴) سجع - ترصیع - تکرار

۴۷- خط عروضی کدام مصراع درست آمده است؟

- (۱) نمانده بود مرا طاقتِ جدایی او: نَ مان دِ بود مَ را طاق تِ جُ دا یی او
- (۲) خواهیم که دهم جان به تو میلِ دلم این است: خا هَم کِ دَ هَم جان بِ تِ می لِ دِ لَم این است
- (۳) خوش‌لب و خوش‌دهن و چابک و شیرین‌حرکات: خُش لَ بو خُش دَ نو چا بُ کو شی رین حَ رَ کات
- (۴) حسن هم داد خدا بر وی حسن عجیبی: حُسن هَم داد خُ دا بَر وی حُسن عِ جِ بی

۴۸- تقطیع هجایی درست بیت زیر کدام است؟

«خرد بهتر از هر چه ایزد بداد»

ستایش خرد را به از راه داد»

-	U	-	-	U	-	-	-	-	-	U
-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U

(۲)

-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U
-	U	-	-	-	-	-	U	-	-	U

(۱)

U	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U
U	-	-	-	-	U	-	-	U	-	-	U

(۴)

-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U
-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U

(۳)

۴۹- کدام ابیات مفهوم مشترکی را بیان می‌کنند؟

(الف) عبادت از سر اخلاص کن ریا مگذار

بپوش جامه تقوی چه مصطفی چه علی

(ب) سر چیست تا به طاعت او بر زمین نهند؟

جان در رهش دریغ نباشد نثار کرد

(ج) چو دیگران نه به ظاهر بود عبادت ما

حضور قلب نماز است در شریعت ما

(د) به طاعت قرب ایزد می‌توان یافت

قدم در نه گرت هست استطاعت

(ه) طاعت آن نیست که بر خاک نهی، پیشانی

صدق پیش آر که اخلاص به پیشانی نیست

(۱) «الف» - «ج» - «ه» (۲) «الف» - «ب» - «ج» (۳) «د» - «ه» - «ج» (۴) «ه» - «د» - «ب»

۵۰- کدام ابیات با بیت زیر تناسب مفهومی دارد؟

«دانه باشی مرغکانت برچنند»

غنچه باشی کودکانت برکنند»

(الف) مگوی بی‌گنهم سوخت شعله تقدیر

همین گناه تو را بس که نیستی بر ور

(ب) سر به دنبالش گذارد چشم بدبین بیشتر

هر قدر بال و پر طاووس رنگین می‌شود

(ج) بسوزند چوب درختان بی‌بر

سزا خود همین است مر بی‌بری را

(د) رطب از شاهدی و شیرینی

سنگ‌ها می‌زنند بر شجرش

(۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «د»

(۳) «ب» - «ج» (۴) «ب» - «د»

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم
پایه‌های آوایی ناهمسان
صفحه‌های ۱۸ تا ۲۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳)

۵۱- نهایی ترجمه آثار اروپایی با ایجاد چاپ‌خانه در زمان کدام یک از شاهان قاجار در ایران آغاز شد و یکی از آثار

ترجمه‌شده در این عهد کدام است؟

(۱) فتح‌علی‌شاه - سرگذشت حاجی بابای اصفهانی

(۲) ناصرالدین‌شاه - تاریخ بیداری ایرانیان

(۳) مظفرالدین‌شاه - سرگذشت حاجی بابای اصفهانی

(۴) فتح‌علی‌شاه - تاریخ بیداری ایرانیان

۵۲- نهایی نوع نثر دهخدا در «چرند و پرند» مشخصاً مورد توجه چه کسانی در نویسندگی قرار گرفت؟

(۱) جلال آل‌احمد - صادق هدایت

(۲) جلال آل‌احمد - سیمین دانشور

(۳) محمدعلی جمال‌زاده - صادق هدایت

(۴) محمدعلی جمال‌زاده - سیمین دانشور

۵۳- با توجه به ویژگی‌های روزنامه‌نگاری در دوره بیداری، کدام موارد صحیح است؟

(الف) مجله بهار نشریه‌ای علمی محسوب می‌شد که در سال‌های مشروطه به‌وسیله میرزا یوسف اعتصامی (پدر پروین اعتصامی) منتشر شد.

(ب) روزنامه‌های محدودی در این دوره انتشار یافت که دربردارنده مطالب اجتماعی، سیاسی و گاه تاریخی بود.

(ج) مدیر روزنامه نسیم شمال، سید اشرف‌الدین گیلانی بود که مسائل سیاسی، اجتماعی و... را با لحن انتقادی و طنزآمیز بیان می‌کرد.

(د) در سال‌های پایانی مشروطه، بیشتر روزنامه‌نگاران مطالب خود را در قالب مقاله در روزنامه‌ها منتشر می‌کردند.

(ه) دو مجله دانشکده و نوبهار با مدیریت ملک‌الشعرا بهار در سال‌های مشروطه و پس از مجله بهار به عرصه ظهور رسیدند.

(۱) ج - د (۲) الف - د (۳) ج - ه (۴) ب - الف

۵۴- نهایی به ترتیب هر یک از آثار «تاریخ بیداری ایرانیان - شمس و طغرا - منشآت» از کیست؟

(۱) محمدتقی بهار - میرزا حسن‌خان بدیع - قائم‌مقام فراهانی

(۲) ناظم‌الاسلام کرمانی - محمدباقر میرزا خسروی - قائم‌مقام فراهانی

(۳) محمدتقی بهار - محمدباقر میرزا خسروی - ادیب‌الممالک فراهانی

(۴) میرزا آقاخان کرمانی - میرزا حسن‌خان بدیع - ادیب‌الممالک فراهانی

۵۵- از میان موارد زیر، چند گزاره غلط است؟

(الف) نمونه‌های رمان را می‌توان در ادبیات کلاسیک ایران نیز یافت.

(ب) نمایشنامه‌نویسی در دوران ناصرالدین‌شاه در ایران رواج یافت.

(ج) غالب‌ترین نوع رمان در دوره مشروطه، رمان اجتماعی بود.

(د) موضوع کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» تاریخ مشروطه است.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۵۶- عبارات همه گزینه‌ها به جز ... از نظر سبکی مشابه نوشته‌های قائم مقام فراهانی است.

- (۱) مخلصان را امشب بزمی نهاده و اسباب عیشی ترتیب داده. دلم پیاله، مطربم ناله، اشکم شراب، جگرم کباب.
- (۲) در نعت وجود و شرح شهودش از قصور گریزی نیست و در قدس جمال و عزّ جلالش شبیه و نظیری نه.
- (۳) هیچ دیوار و هیچ مانعی، حتی دیوار و پرده حقایق و طبیعیات و حتی اوهام و نیستی‌ها، مانع و رهبند خیال و فکر بشر نتوانند شد.
- (۴) چون اراده ازل بر این بود که نخل امکان به بار آید و باغ کیهان بیاراید، حقیقت انسانی موجود شد.

۵۷- سبک کدام عبارت به سبک «چرند و پرند» دهخدا نزدیک است؟

- (۱) اگر زنده ماندم و بهاران ان شاءالله تعالی موافق خواهش آمدم، رفع همه حرف‌ها به فضل خدا می‌شود و اگر مردم و نیامدم، عذر ما بپذیر.
- (۲) چه لازم که رای خود را در رای نوکر و چاکر مستهلک سازی و خود بالمره عاقل و مستدرک باشی.
- (۳) این قدر از این دروغ‌ها می‌گفت؛ مثل این که خانه خراب شده این دو ساعت که در میدان قاپوق و کاه‌فروش‌ها در دکان علّافی بارش را می‌فروخته، هرچه راپورتچی در شهر بوده‌اند پیش او آمده‌اند.
- (۴) در تاریکی نمی‌بینیم ما که کی روشن است و کی تاریک تاریک. تاریک بوده است حتماً، مثل ما که ساکت و تاریک سر جایمان بودیم و حتی پچیچه نمی‌کردیم.

۵۸- کدام بیت با رکن «مفعول» آغاز شده است؟

- (۱) جان چراغ است و عقل روغن او
- (۲) فروخته به یکی جرعه گنج عقل آری
- (۳) عقل آبله پای و کوی تاریک
- (۴) روغم آینده خور گذشته رها کن

۵۹- وزن بیت زیر کدام است؟

«بلبل عاشق تو عمر خواه که آخر

- (۱) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن
- (۲) مفتعلن مفتعلن فاعلن
- (۳) فاعلاتن مفاعلن فعلن
- (۴) مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

۶۰- وزن کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۱) سعدیا گر بکند سیل فنا خانه عمر
 - (۲) با زمین‌گیری سپهر گرم‌رفتاریم ما
 - (۳) دلم جز مهر مه‌رویان طریقی برنمی‌گیرد
 - (۴) عمری است تا من در طلب هر روز گامی می‌زنم
- دل قوی دار که بنیاد بقا محکم از اوست (فاعلاتن فاعلاتن فعلن)
- هم‌چو مرکز پای برجاییم و سیاریم ما (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)
- ز هر در می‌دهم پندش ولیکن درنمی‌گیرد (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)
- دست شفاعت هر زمان بر نیک‌نامی می‌زنم (مستعلن مستعلن مستعلن مستعلن)

جامعه جهانی
تحولات نظام جهانی
جهان دوقطبی
(درس‌های ۷ تا ۹)
صفحه‌های ۵۵ تا ۸۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۲)

۶۱- به ترتیب کدام گزینه دربارهٔ مرحلهٔ «استعمار و ادغام جوامع غیرغربی» و «به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و

سازمان‌های فراماسونری» از مراحل شکل‌گیری نظام نوین جهانی درست و نادرست است؟

(۱) استعمار مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید بود - قدرت‌های سکولار غربی با تبلیغ مسیحیت، فرهنگ عمومی جوامع

غیرغربی را دچار اختلال می‌کردند.

(۲) کشورهای ایران و چین باتوجه‌به مقاومت‌هایی که داشتند بر اثر تهدید کشورهای غربی به‌صورت کشورهای درآمدی بخش‌هایی از آنها تحت

تسلط کشورهای غربی بود - جوامع غربی از طریق سازمان‌های فراماسونری فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را دچار اختلال می‌کردند.

(۳) فراماسونری ابزاری برای تخریب جامعهٔ جهانی پیشین و ساختن جامعهٔ جهانی جدید بود - چین از جمله جوامعی بود که قدرت مقاومت بیشتری

داشت پس از طریق تهدید نظامی و روابط اقتصادی به کشور ضعیفی تبدیل شد.

(۴) برخی از کشورها توسط استعمارگران به اشغال کامل نظامی درآمدند؛ مانند اندونزی و ژاپن - جوامع غربی از طریق سازمان‌های فراماسونری

فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را دچار اختلال می‌کردند.

۶۲- به‌ترتیب علت، پیامد و پیامد هر کدام از موارد زیر کدام است؟

- کم اهمیت شدن مرزهای سیاسی

- تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده

- وابستگی کشورهای استعمارزده

(۱) هویت جدید سکولاری و جهانی شدن - سلب قدرت چانه‌زنی - محدود شدن صادرات به یک محصول خام

(۲) گسترش صنعت ارتباطات - وابستگی اقتصادی به کشورهای استعمارگر - انتقال ثروت به کشورهای غیرغربی

(۳) انباشت ثروت - سلب قدرت چانه‌زنی - عبور از مرحله استعمار به استعمار نو

(۴) پدید آمدن شرکت‌های چندملیتی - وابستگی اقتصادی به کشورهای استعمارگر - تعادل مبادلات تجاری

۶۳- کدام گزینه در مورد سیر امپراتوری رسانه درست است؟

(۱) در گذشته برخورد جوامع از طریق جنگ، تجارت و ... صورت می‌گرفته است. در ادامه برخورد استعماری جوامع غیرغربی، سبب ایجاد خودباختگی فرهنگی در جوامع غربی شد.

(۲) در شرایطی که جوامع غیرغربی مدیریت خود را در گزینش عناصر مناسب فرهنگ غرب از دست می‌دهد، غرب مدیریت انتقال فرهنگ خود را در دست می‌گیرد.

(۳) توسعه صنعت ارتباطات، فاصله‌های زمانی و مکانی را بیشتر و جهان را به صورت دهکده‌ای واحد درآورده است.

(۴) امپراتوری رسانه‌ای که تازه تأسیس شده، کشورهای توسعه یافته در برابر آن آسیب‌پذیرترند و منابع لازم برای حفظ استقلال فرهنگی خود را ندارند.

۶۴- با توجه به نظریه‌های ریکاردو و مالتوس، به ترتیب هر عبارت با کدام گزینه مرتبط است؟

(الف) در چه صورتی طبیعت حکم به رفتن انسانی می‌کند و این حکم را اجرا می‌کند؟

(ب) تأمین پیشرفت کشور، به بهترین وجه چگونه رخ می‌دهد؟

(۱) جامعه خواهان کار او نباشد - بلاهت و حماقت فاقد مجازات طبیعی باشد.

(۲) در دنیای از قبل تملک شده به دنیا بیاید. - کالاها قیمت مناسب خود را داشته باشند.

(۳) نتواند قدرت خود را از حکومت دریافت کند. - استعداد و تلاش به پاداش طبیعی خود برسد.

(۴) حکومتگران خواهان افزایش دستمزد و رفاه وی باشند. - سرمایه، پرسودترین راه خود را دنبال کند.

۶۵- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با چه موضوعی مرتبط هستند؟

- اشتراک سوسیالیسم و کمونیسم

- شعار جوامع سوسیالیستی

- تفاوت سوسیالیسم و سرمایه‌داری

- جامعه آرمانی مارکس

(۱) فردگرایی - عدالت اجتماعی و از بین بردن مالکیت خصوصی - سوسیالیسم برخلاف سرمایه‌داری به مالکیت خصوصی معتقد نیست. - سوسیالیسم

(۲) مخالفت با مالکیت خصوصی - عدالت اقتصادی و توزیع مناسب ثروت - سرمایه‌داری برخلاف سوسیالیسم مالکیت خصوصی را مطلق می‌داند. -

مارکسیسم

(۳) جامعه‌گرایی - عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت - سوسیالیسم برخلاف سرمایه‌داری مالکیت خصوصی را مطلق نمی‌داند. - کمونیسم

(۴) اعتقاد به جامعه آرمانی - عدالت اقتصادی و ایجاد طبقه جدید - سوسیالیسم برخلاف سرمایه‌داری به مالکیت خصوصی معتقد است. - کمونیسم

ارزیابی جهان‌های اجتماعی
هویت، بازتولید
هویت اجتماعی
(درس‌های ۷ تا ۹)
صفحه‌های ۵۵ تا ۸۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۶۶- به ترتیب کدام موارد با «قلمرو آرمانی جهان اجتماعی»، «تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی» و «انسان در

جهان معنوی اسلام» در ارتباط است؟

(۱) ارزش‌هایی که مردم از آنها جانب‌داری می‌کنند اما ممکن است در عمل برخی از آنها را نادیده بگیرند - جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از

اخلاقیات می‌شود - خلیفه خداوند است

(۲) هر اندازه مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند به همان اندازه آرمان‌ها وارد قلمرو آرمانی جهان اجتماعی می‌شوند - «یک انسان باتقوا جهانی را تغییر

می‌دهد» - هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می‌داند

(۳) اگر مردمی مطابق آرمان‌های خود عمل کنند، فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه خود را کاهش می‌دهند - «یک انسان باتقوا جهانی را

تغییر می‌دهد» - وظیفه عمران و آبادانی طبیعت را دارد

(۴) در تمام جهان‌ها پدیده‌های اجتماعی ثابت و یکسان در قلمرو آرمانی است - برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شوند -

هر نوع تصرفی را برای بهره‌برداری بیشتر از طبیعت انجام می‌دهد

۶۷- به ترتیب رابطه جهان‌های اجتماعی با حق و باطل چگونه است و کدام ویژگی هویتی یک ویژگی «اجتماعی انتسابی ثابت» است؟

(۱) جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند اما حق و باطل بر مدار بیش و گرایش آنها دچار تغییر نمی‌شود - ایرانی بودن

(۲) حق و باطل بر مدار جهان‌های اجتماعی می‌چرخند - زودرنج بودن

(۳) جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند - دانشجو بودن

(۴) حقایق خود تغییرپذیرند - متولد تهران بودن

۶۸- هر عبارت زیر به ترتیب، مربوط به کدام موضوع است؟

- کمک‌گرفتن از دیگران برای شناخت خود

- وجود نظریات مختلف درباره هویت

- هویت فرهنگی جهان متجدد با هویت روانی و اخلاقی معنوی ناسازگار است.

(۱) هویت پنهان - گستردگی هویت - تناسب میان هویت اجتماعی با هویت اخلاقی و روانی افراد

(۲) سرگشتگی انسان - امکان خطا در شناخت هویت - شکل‌گیری هویت اجتماعی هر فرد بر اساس عقاید و ارزش‌های آن جامعه

(۳) هویت پنهان - امکان خطا در شناخت هویت - تناسب میان هویت اجتماعی با هویت اخلاقی و روانی افراد

(۴) سرگشتگی انسان - گستردگی هویت - شکل‌گیری هویت اجتماعی هر فرد بر اساس عقاید و ارزش‌های جامعه

۶۹- پاسخ پرسش‌های زیر در کدام گزینه به‌ترتیب درست بیان شده است؟

الف) کدام روش کنترل اجتماعی، فرهنگ را در افراد درونی می‌سازد و قدرت این روش در چه فرهنگی بیشتر است؟

ب) تشویق و تنبیه غیررسمی چه ویژگی و چه عاملانی دارد؟

ج) امر به معروف و نهی از منکر در کدام فرایندها نقش مهمی دارد؟

(۱) اقناع، در فرهنگی ناسازگار با فطرت - آثار عمیق دارد و توسط نهادهایی مثل مؤسسات اجتماعی انجام می‌شود - تشویق و تنبیه

(۲) تنبیه، در فرهنگی عقلانی - آثار سطحی دارد و توسط خانواده اعمال می‌شود - جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی

(۳) تشویق، در فرهنگی منطقی - آثار عمیق دارد و توسط عموم مردم اعمال می‌شود - اقناع و تبلیغ

(۴) اقناع در فرهنگی منطقی و عقلانی و سازگار با فطرت - آثار عمیق دارد و توسط خانواده، همسالان و عموم مردم اعمال می‌شود - جامعه‌پذیری و

کنترل اجتماعی

۷۰- موارد ذکر شده در زیر به‌ترتیب با چه موضوعی مرتبط هستند؟

تلاشی در مسیر موفقیت

- اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها با جهانی که فرد در آن متولد می‌شود.

- جهان اجتماعی ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد.

- عدم پذیرش هویت جهان اجتماعی توسط برخی انسان‌ها

(۱) خانواده - آشنایی افراد با جهان اجتماعی - کنترل اجتماعی

(۲) مدرسه - بقا و تداوم جهان اجتماعی - کنترل اجتماعی

(۳) خانواده - بقا و تداوم جهان اجتماعی - کژروی اجتماعی

(۴) مدرسه - آشنایی افراد با جهان اجتماعی - کژروی اجتماعی

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

احساس، توجه، ادراک
حافظه و علل فراموشی
(درس‌های ۳ و ۴)
صفحه‌های ۶۶ تا ۱۱۱

۷۱- درستی یا نادرستی هر یک از عبارات زیر در کدام گزینه مطرح شده است؟

- گوش سپردن به صدایی که در محیط شنیده می‌شود، بیانگر تعبیر و تفسیر اطلاعات است.

- تقویت حواس بینایی و لامسه برای پوشش نقص شنیداری، بیانگر پدیده جبران حسی است.

- تلفظ کلمات یک زبان خارجی حین دیدن تصاویر مرتبط با آن، یادگیری را آسان‌تر می‌سازد.

- در مطالعه و یادگیری مطالب معمولاً در مرحله «تمرکز» با مشکل مواجه می‌شوید؛ یعنی ممکن است نتوانید محرک مورد نظر را احساس کنید.

(۱) نادرست - درست - نادرست - درست (۲) درست - نادرست - درست - نادرست

(۳) نادرست - درست - درست - نادرست (۴) درست - نادرست - درست - درست

۷۲- کدام گزینه درباره «توجه و آماده‌سازی» درست است؟

(۱) منابع توجه فقط به محرک‌های بیرونی بستگی دارد و حافظه نقشی در آن ندارد.

(۲) منابع توجه تحت تأثیر محرک‌های بیرونی، اطلاعات موجود در حافظه و سبک پردازش و انتظارات افراد است و پدیده «آماده‌سازی» باعث می‌شود مواجهه قبلی با یک محرک، شناخت یا انتخاب بعدی آن را آسان‌تر کند.

(۳) انسان به همه چیزهایی که در دامنه توجه او قرار می‌گیرد، آگاهی کامل دارد.

(۴) پدیده آماده‌سازی باعث می‌شود محرک‌های قبلی هیچ اثری بر انتخاب‌های بعدی نداشته باشند.

۷۳- پرستاری در بخش مراقبت‌های ویژه، چندین ساعت وظیفه دارد صدای هشدار دستگاه‌های کنترل بیماران را زیر نظر داشته باشد. پس از مدتی، با

وجود به صدا درآمدن هشدار یکی از دستگاه‌ها، متوجه آن نمی‌شود. کدام گزینه بهترین تبیین روان‌شناختی این موقعیت است؟

(۱) کاهش کارکرد گوش به‌زنگی در اثر خستگی ناشی از تداوم توجه

(۲) افزایش هشدار کاذب به دلیل اهمیت پایین محرک هدف

(۳) افزایش سرعت جست‌وجو به دلیل آشنایی با محیط

(۴) ناتوانی در تشخیص محرک هدف به علت افزایش عوامل انحرافی

۷۴- کدام گزینه اطلاعات نادرستی ارائه می‌دهد؟

(۱) رابطه کارایی توجه با تشابه و دشواری تکالیف، به ترتیب مستقیم و معکوس می‌باشد.

(۲) ارادی بودن توجه با میزان آگاهی فرد نسبت به موضوع رابطه مستقیمی دارد؛ یعنی آگاهی بیشتر، توجه ارادی‌تر را در پی خواهد داشت.

(۳) در موقعیت‌هایی مانند عبور از خروجی‌های بازرسی فرودگاه‌ها، کاهش خطای از دست دادن ممکن است با افزایش هشدار کاذب همراه باشد.

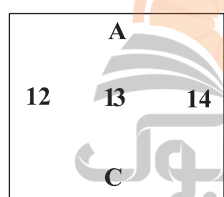
(۴) معلمانی که در تدریس خود، همیشه به یک شکل مباحث را ارائه می‌کنند، دانش‌آموزان را در معرض «آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد

توجه» قرار می‌دهند.

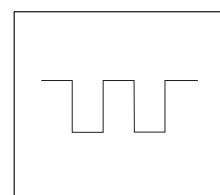
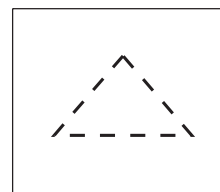
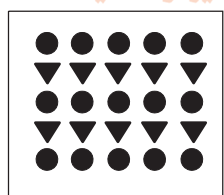
۷۵- موقعیت زیر، یادآور کدام یک از شکل‌های مرتبط با گشتالت است؟

«پنج نفر در کنار یکدیگر ایستاده‌اند؛ از فردی خارج از این گروه خواسته می‌شود تا آن‌ها را گروه‌بندی کند. این فرد سه نفر را بر مبنای کوتاهی قد در

یک گروه و دو نفر دیگر را بر مبنای رنگ چشم در گروه دیگر قرار می‌دهد.»

تلاشی در مسیر موفقیت

۷۶- کدام یک از عبارات‌های زیر، درخصوص «حافظه و مراحل آن» درست است؟

(الف) رمزگردانی بزرگسالان به صورت خلاصه است و رمزگردانی کودکان به دلیل داشتن اجزای بیشتر با خطای بیشتر همراه است.

(ب) در عبارت «محمد مناظر زیبایی که در سفرش دیده بود، برای دوستانش تعریف کرد.» رمزگردانی محمد از نوع معنایی است.

(ج) در پدیده «توک‌زبانی» فرد به علت مشکل در مرحله بازبایی قادر به پاسخگویی به سؤالی که جواب آن را نمی‌داند، است.

(د) اگر مطلبی را شنیده یا دیده باشیم و آن مطالب را برای خود معنادار کنیم، در حافظه، پایدارتر و ماندگارتر خواهد بود.

۷۷- دانش آموزی وارد موزه دفاع مقدس می شود. در همان لحظه، با نور فلاش دوربین، تصویری از یکی از تابلوها برای کسری از ثانیه در ذهنش باقی می ماند، اما هنوز معنای آن را درک نکرده است. سپس با دقت به نوشته کنار تابلو نگاه می کند و شماره عملیات را تا چند دقیقه به خاطر می سپارد تا برای دوستش تعریف کند. هنگام توضیح دادن، همزمان شماره عملیات را با اطلاعاتی که قبلاً درباره آن عملیات آموخته است مقایسه می کند و در پایان، خاطره اولین بازدید خود از این موزه در سال های قبل را نیز برای دوستش تعریف می کند.

کدام گزینه، به ترتیب انواع حافظه در بخش های زیر را به درستی بیان می کند؟

- باقی ماندن تصویر فلاش در ذهن

- نگهداری موقت شماره عملیات

- مقایسه شماره عملیات با اطلاعات قبلی

- تعریف خاطره اولین بازدید از موزه

(۲) حسی - کاری - بلندمدت - معنایی

(۱) حسی - کوتاه مدت - کاری - رویدادی

(۴) حسی - کوتاه مدت - معنایی - بلندمدت

(۳) کوتاه مدت - کاری - معنایی - رویدادی

۷۸- کدام مورد درباره عبارت زیر صحیح است؟

«علی همه ده بیت شعر حافظ در کتاب درسی را حفظ کرده است. پس از یک هفته هنگام یادآوری، بیت پنجم را نخوانده و اشعار را به پایان می رساند.

او در خوانش برخی بیت ها، هنگامی که کلمه ای را فراموش می کند، کلماتی را بیان می کند که در شعر حافظ وجود ندارند.»

(۱) در مثال بالا خطاهای رخ داده به ترتیب عبارتند از حذف کردن و فراموشی.

(۲) علی به علت عدم رمزگردانی به خطای اضافه کردن دچار شده است.

(۳) با گذر زمان برخی اطلاعات حذف شده و فرد چالاهای خالی ایجاد شده را پر کرده است.

(۴) در خطای اضافه کردن که برای علی روی داده است، اطلاعاتی که قبلاً وارد حافظه شده اند بازیابی نمی شوند.

۷۹- بارید یک هفته برای آزمون روان‌شناسی مطالعه کرده است. روز امتحان، اتفاق‌های زیر برای او رخ می‌دهد:

الف) فصل اول را پنج روز قبل خوانده و از آن زمان دیگر مرور نکرده است.

ب) شب قبل از امتحان، بلافاصله پس از مطالعه فصل اول، دو فصل دیگر از کتاب جامعه‌شناسی را نیز خوانده است.

ج) هنگام پاسخ‌گویی به سؤال مربوط به نام یک نظریه، مطمئن است پاسخ را می‌داند؛ اما فقط پس از شنیدن اولین واژه آن، بقیه پاسخ را به یاد می‌آورد.

د) از او درباره رنگ جلد کتابی که تمام هفته با آن مطالعه کرده سؤال می‌شود، اما نمی‌تواند پاسخ دهد؛ زیرا هرگز به آن توجه نکرده بود.

ه) از آنجایی که مطالب مربوط به حافظه را بیشتر از سایر مباحث دوست دارد، آن را بهتر یاد گرفته است.

و) از ابتدای سال تقریباً همه تعاریف و مثال‌ها را با جست‌وجوی اینترنتی و بدون تلاش برای یادآوری شخصی مرور کرده است.

کدام گزینه، عامل اصلی مؤثر بر فراموشی در بخش‌های «الف» تا «و» را به ترتیب، صحیح بیان می‌کند؟

۱) گذشت زمان - تداخل اطلاعات - مشکل در نشانه‌های بازیابی - عوامل عاطفی - عدم رمزگردانی - استفاده بیش از حد از فناوری

۲) تداخل اطلاعات - گذشت زمان - عدم رمزگردانی - مشکل در نشانه‌های بازیابی - عوامل عاطفی - استفاده بدون مدیریت از فناوری

۳) گذشت زمان - تداخل اطلاعات - مشکل در نشانه‌های بازیابی - عدم رمزگردانی - عوامل عاطفی - استفاده بیش از حد از فناوری

۴) گذشت زمان - عدم رمزگردانی - مشکل در نشانه‌های بازیابی - تداخل اطلاعات - عوامل عاطفی - استفاده بدون مدیریت از فناوری

۸۰- چهار برنامه زیر توسط دانش‌آموزان کنکوری برای مطالعه یک فصل طراحی شده است. فرض کنید همه برنامه‌ها از نظر زمان مطالعه، توانایی

دانش‌آموز، سختی مطالب و انگیزه کاملاً یکسان‌اند. کدام برنامه بیشترین انطباق را با فتون بهسازی حافظه دارد؟

۱) قبل از مطالعه، اهمیت مطالب را بررسی می‌کند، پیش‌خوانی انجام می‌دهد و سؤال می‌سازد. سپس متن را با تصویرسازی، خلاصه‌نویسی،

مثال‌آوری، تمایزبخشی، سازمان‌دهی و بازگویی به زبان خود مطالعه می‌کند. سه ساعت بعد نیز از خود آزمون می‌گیرد و مرور بعدی را زمانی انجام

می‌دهد که احساس کند بخشی از مطالب را فراموش کرده است.

۲) قبل از مطالعه، اهمیت مطالب را بررسی می‌کند. مطالعه را در چند نوبت کوتاه با فاصله انجام می‌دهد، میان نوبت‌ها استراحت می‌کند، از

رمزگردانی معنایی، مطالعه چندحسی، تمایزبخشی، بسط معنایی، سازمان‌دهی و بازگویی به زبان خود استفاده می‌کند و چند ساعت بعد نیز مرور

دارد؛ برای افزایش سرعت مطالعه هیچ پرسشی از متن طراحی نمی‌کند و پیش‌خوانی را حذف می‌کند و از خودش نیز آزمون نمی‌گیرد.

۳) قبل از مطالعه، اهمیت مطالب را بررسی می‌کند، پیش‌خوانی و سؤال‌سازی انجام می‌دهد، متن را می‌خواند، پاسخ‌ها را برای خود بازگو می‌کند،

آزمون مکرر دارد، مرور را چند ساعت بعد انجام می‌دهد، از سازمان‌دهی، رمزگردانی معنایی، مطالعه چندحسی، بسط معنایی، تمایزبخشی،

یادداشت‌برداری، رسم نمودار و بازگویی به زبان خود استفاده می‌کند؛ اما تمام این فعالیت‌ها را بدون فاصله و استراحت و پشت سر هم برای سه

فصل متوالی اجرا می‌کند تا رشته ذهنش قطع نشود.

۴) قبل از مطالعه، اهمیت مطالب را بررسی می‌کند، پیش‌خوانی و سؤال‌سازی انجام می‌دهد، مطالعه را در چند جلسه با فاصله انجام می‌دهد، میان

جلسات استراحت دارد، چند ساعت بعد مرور می‌کند، از سازمان‌دهی، رمزگردانی معنایی، مطالعه چندحسی، بسط معنایی، تمایزبخشی،

یادداشت‌برداری، خلاصه‌نویسی، بازگویی به زبان خود و آزمون مکرر استفاده می‌کند؛ اما هیچ‌گاه هنگام مطالعه مطالب را هایلایت نمی‌کند و عادت

ندارد در حال راه رفتن درس بخواند.

دفترچه شماره (۲)

صبح شنبه

۱۴۰۵/۵/۳۱

آزمون ۳۱ مردادماه ۱۴۰۵

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

۹۰ سؤال در ۸۵ دقیقه

ساعت ۹:۳۵ تا ۱۱ صبح

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰
۲	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۳	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۴	اجباری	تاریخ (۲)	۵	۱۱۱	۱۱۵	۸
۵	اختیاری	تاریخ (۱)	۵	۱۱۶	۱۲۰	
۶	اجباری	جغرافیا (۲)	۵	۱۲۱	۱۲۵	۷
۷	اختیاری	جغرافیای ایران	۵	۱۲۶	۱۳۰	
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۹	اختیاری	منطق	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۱۰	اختیاری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰
۱۱	اختیاری	اقتصاد	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد اسدی، محمد بحیرایی، محمد پردل نظامی، هادی پولادی، شمیم پهلوان شریف، احمد حسن زاده فرد، محمد حمیدی، رضا خانبابائی، شکیب رجبی، امیر زراندوز، هادی فولادی، علی قهرمان زاده، مهرداد مهربان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، سید علیرضا علویان، فرهاد فروزان کیا، مجتبی فرهادی، کاظم کاظمی، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، فاطمه رضائیان، سینا غلامی، سید آرش مرتضائی فر
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی، فرید هادی
عربی، زبان قرآن	نوید امساکی، ولی برجی، ابوطالب درانی، محمدرضا سوری، کامران عبدالحی، امیرعلی فردین، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، محمدصادق محسنی، سید محمدعلی مرتضوی، رضا معصومی، محمد مهدی یعقوبی
تاریخ و جغرافیا	علیرضا آزادی‌زاده، راضیه ابراهیمی‌نژاد، علیرضا پدرام، یاسین ساعدی، علیرضا سالمی، حسین سهرابی، حامد صفرخانیان، تابان صیقلی، عاطفه طاهر، فاطمه عزیزی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، موسی اکبری، جواد پاکدل، سبا جعفرزاده صابری، پرگل رحیمی، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی‌نژاد، امیر محمد قلعه کاهی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عباس مالکی	مسئول درس: ابراهیم نوری ویراستار: معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی	فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	زهره توکلی محمد مهدی اسلامی	مسئول درس: فریبا رنوفی ویراستار: محسن جمشیدی، الناز معتمدی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	—	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: علی ابراهیمی آرائی، زهرا شمسایی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	سینا غلامی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: مریم عابدی، محمدحسن سعیدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویش‌علی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: محسن جمشیدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	علیرضا سالمی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: محمدحسن سعیدی
فلسفه و منطق	فرهاد علی‌نژاد	فرهاد علی‌نژاد	امیر محمد قلعه کاهی ایمان کلاته عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری، محمدحسین صادق پور، محمد قزی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: علی ابراهیمی آرائی، زهرا شمسایی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

دانش آموزان رشته علوم و معارف اسلامی، سؤالات اختصاصی «عربی» (ضمیمه انتهای دفترچه) را از مسئول حوزه دریافت کنید.

تأثیر اللغة الفارسیة على اللغة
العربیة
الصدق

(درس های ۴ و ۵)

صفحه های ۴۷ تا ۷۴

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۲)

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۸۱ - ۸۶)

۸۱- ﴿هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾:

(۱) او کسی است که با فرشتگان خود بر شما رحمت می فرستد تا شما از تاریکی ها به سوی نور بیرون بیایید!

(۲) اوست خدایی که هم او و هم فرشتگانش بر شما بندگان درود می فرستند تا شما را از تاریکی به سوی نور بیرون آورد!

(۳) او کسی است که با فرشتگان خویش بر شما درود می فرستد تا شما را از تاریکی ها به سوی نور بیرون آورد!

(۴) او همان خدایی است که به همراه فرشتگان برای شما درود می فرستد تا شما را از دل تاریکی به سمت نور خارج کند!

۸۲- «هل كنتم تعلمون أن الأعراب بدّلوا الحروف الفارسية التي لا توجد في لغتهم إلى حروف قريبة من مخرجها؟»: آیا شما

می دانستید ...

(۱) اعراب حرف های فارسی ای را که در زبان وجود ندارد به حروف هم مخرج آن (حروف) تبدیل کردند!

(۲) که اعراب کلمات فارسی را که در زبانشان وجود نداشت به حروفی نزدیک به مخرج خود تبدیل نمودند!

(۳) عرب ها تمامی حروف فارسی را که در زبانشان نبود به حروفی مثل حروف خودشان در مخرج مبدل کردند!

(۴) که اعراب حروف فارسی را که در زبانشان وجود ندارد به حروفی نزدیک به مخرج آن (حروف) تبدیل کردند!

۸۳- «يا أهل الفضل؛ إن أردتم معرفة القلوب، فلا تسألوا عن الصلاة و الصيام، بل سلوا عن صدق الحديث و أداء الأمانة!»: ای اهل فضیلت؛ ...

(۱) اگر خواستید قلب ها را بشناسید، از برپایی نماز و روزه داری نپرسید، ولی در مورد راستی و امانت داری سؤال کنید!

(۲) اگر می خواهید دل ها را بشناسید، درباره نماز و روزه سؤال نکنید، بلکه از راستگویی و به جا آوردن امانت بپرسید!

(۳) چنانچه می خواهید قلب ها را بشناسید، نباید در مورد نماز و روزه شان سؤال کنید، بلکه از راستی سخن و به جا آوردن امانت ها

بپرسید!

(۴) چنانچه خواستید به شناخت دل ها برسید، در مورد نماز و روزه اصلاً سؤال نکنید، بلکه از راستگویی و به جا آوردن امانت

بپرسید!

۸۴- عَيْن الصَّحِيح:

(۱) في تلك اللحظات الصَّعبة كُنَّا نَعْتَصِمُ بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعاً لِلوَحدة!؛ در آن لحظات دشوار، همگی برای همبستگی به ریسمان الهی چنگ زده بودیم!

(۲) بعد شِرَاء الشَّرِيحة أَخَذْتُ أَنْصَلَ بِصَدِيقِي لَكُنَّهَا مَا عَمِلْتُ فَذَهَبْتُ إِلَى بَائِعِهَا!؛ پس از خریدن سیم کارت شروع کردم به تماس گرفتن با دوستم اما آن کار نکرد پس نزد فروشنده‌اش رفتم!

(۳) وَجَدْتُ أُخْتِي الصَّغْرَى بِرَنَامَجاً يُسَاعِدُهَا عَلَى تَعْلُمِ اللُّغَةِ العَرَبِيَّةِ!؛ خواهر کوچکتر من برنامه‌هایی را پیدا کرد که به او برای یادگیری زبان عربی کمک می‌کند!

(۴) رَأَيْتُ رَجُلًا كَذَابًا يَقُولُ: إِنَّ كِذْبِي كَادَ يَقْتُلُنِي فَلَن أَكْذِبَ بَعْدَ الْيَوْمِ أَبَداً!؛ مرد بسیار دروغ‌گویی را دیدم که می‌گفت: همانا دروغم مرا می‌کشت، بنابراین از امروز به بعد هرگز دروغ نخواهم گفت!

۸۵- «واژه‌هایی به عربی منتقل شده است، آن واژگان به برخی کالاهای مربوط می‌شود!»؛ عَيْن الصَّحِيح:

(۱) قَدْ نُقِلَتْ إِلَى العَرَبِيَّةِ الْمُفْرَدَاتُ الَّتِي ارْتَبَطَتْ تِلْكَ الْمُفْرَدَاتُ بِبَعْضِ البَضَاعَةِ!

(۲) قَدْ نُقِلَتْ كَلِمَاتٌ إِلَى العَرَبِيَّةِ تِلْكَ الْكَلِمَاتُ مُرْتَبِطَةٌ مَعَ بَعْضِ البَضَاعَةِ!

(۳) قَدْ نَقَلُوا الْأَلْفَاظَ إِلَى العَرَبِيَّةِ تَرْتِيبُ الْأَلْفَاظِ مَعَ بَعْضِ البَضَائِعِ!

(۴) قَدْ نُقِلَتْ مُفْرَدَاتٌ إِلَى العَرَبِيَّةِ تَرْتِيبُ الْمُفْرَدَاتِ بِبَعْضِ البَضَائِعِ!

۸۶- عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِمَفْهُومِ الْعِبَارَةِ: «تَجْرِي الرِّيحُ بِمَا لَا تَسْتَهِي السُّفُنُ!»

(۱) گر نگهدار من آن است که من می‌دانم شیشه را در بغل سنگ نگه می‌دارد

(۲) بَرَدَ كَشْتِي أَنَا كَمَا خَوَّاهُ خَدَايَ وَ گَر جَامِه بَر تَن دَرَد نَاخَدَايَ

(۳) شَب تَارِيك وَ بِيَم مَوْج وَ گَر دَابِي چَنِین هَايِل كَجَا دَانَنَد حَال مَا سَبَكَبَارَان سَا حِلْهَا

(۴) اَي دَل اَر سِيْل فَنَا بَنِيَاد هَسْتِي بَر كَنَد چُون تَو رَانُو حِ اسْت كَشْتِيَان ز طُوفَان غَم مَخُور

۸۷- عَيْنُ الْخَطَا فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الْإِعْرَابِ: « يَحْرِصُ الصَّادِقُونَ عَلَى حِفْظِ ثَقَّةِ النَّاسِ فِي الْمَجْتَمَعِ! »

(۱) الصَّادِقُونَ: اسم فاعل من باب: «مُفاعلة» - جمع سالم للمذكر / فاعل و مرفوع بالواو

(۲) حِفْظُ: مصدر للمجرّد الثلاثي - مفرد مذكر / مجرور بـ «على» بعلامة الكسرة

(۳) ثَقَّةُ: اسم - مفرد مؤنث / مضاف إليه و مجرور بالكسرة؛ مضافه: حفظ

(۴) المجتمع: اسم - مفرد مذكر - معرفة بـ «ال» / مجرور بحرف الجرّ

۸۸- عَيْنُ مَا فِيهِ «ال» بِمَعْنَى «هَذَا أَوْ ذَلِكَ»:

(۱) عَلَيْنَا أَنْ نَعْلَمَ أَنَّ تَبَادُلَ الْمَفْرَدَاتِ بَيْنَ اللُّغَاتِ فِي الْعَالَمِ أَمْرٌ طَبِيعِيٌّ!

(۲) رَأَيْتُ الْأَفْرَاسَ الْجَمِيلَةَ جَنْبَ صَاحِبِهَا. كَانَتْ لَهُ أَفْرَاسٌ أُخْرَى فِي الْمَزْرَعَةِ!

(۳) لِلْفِيرُوزِآبَادِيِّ مُعْجَمٌ مَشْهُورٌ بِاسْمِ الْقَامُوسِ، الْمَعْجَمُ يَضُمُّ مَفْرَدَاتٍ كَثِيرَةً بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ!

(۴) دَخَلَتْ مَفْرَدَاتُ فَارِسِيَّةٍ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ فَأَصْبَحَتْ تِلْكَ الْمَفْرَدَاتُ جُزْءًا لَا يَتَجَرَّءُ مِنْهَا!

۸۹- عَيْنُ مَا لَيْسَتْ فِيهِ جُمْلَةٌ تُوضِّحُ النِّكَرَةَ:

(۱) لِلْفِيرُوزِآبَادِيِّ مُعْجَمٌ بِاسْمِ الْقَامُوسِ يَضُمُّ مَفْرَدَاتٍ كَثِيرَةً!

(۲) قَالَ عَالِمٌ لُغَوِيٌّ: لَا نَسْتَطِيعُ أَنْ نَجِدَ لُغَةً دُونَ كَلِمَاتٍ دَخِيلَةٍ!

(۳) طُلُبْتُ مِنْهُ مَوْعِظَةً حَوْلَ هَذَا الْمَوْضُوعِ تَمْنَعُهُ عَنِ ارْتِكَابِ الْمَعَاصِي!

(۴) اشْتَرَيْتُ بَضَائِعَ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ لَمْ يَكُنِ الْبَائِعُونَ فِي السُّوقِ يَبِيعُونَهَا أَبَدًا!

۹۰- عَيْنُ جَمْعِ تَكْسِيرٍ لَهُ صِفَتَانِ مِنْ نَوْعَيْنِ:

(۱) أَسْنَانِي فَاسِدَةٌ فَأَرَجَعُ طَبِيبًا حَازِقًا يَفْحَصُ الْأَسْنَانَ بِدَقَّةٍ!

(۲) إِنْ تُحْسِنُوا إِلَى مَسَاكِينٍ مُسْتَحَقِّينَ تُرْضُوا رَبَّكُمْ الْعَظِيمَ!

(۳) عَصَفَتْ رِيَّاحٌ شَدِيدَةٌ خَرَّبَتْ بَيْوتًا قَلِيلَةً جَنْبَ شَاطِئِ الْبَحْرِ!

(۴) أَوْصَانِي أَحَدَ الْأَفْاضِلِ الْمَعْرُوفِينَ بِتَقْوَى اللَّهِ وَ صَدَقَ الْحَدِيثَ!

هَذَا خَلَقَ اللَّهُ
الْمَعَالِمَ الْخَلَّابَةَ
(درس های ۵ و ۶)
صفحه های ۶۷ تا ۹۲

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۱)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۹۱ - ۹۶)

۹۱- ﴿قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ﴾:

(۱) بگو من مالک سود و زیان خویش نیستم مگر خدا آن را بخواهد!

(۲) بگو از آنچه خدا برای خودم خواست جز سود و زبانی ندارم!

(۳) بگو سود و زبانی ندارم، مگر آنچه خدا برای من خواست!

(۴) بگو برای خودم سود و زبانی ندارم جز آنچه خدا بخواهد!

۹۲- «يَطِيرُ هَذَا الطَّائِرُ لِيُعْلَنَ الْخَطَرُ وَ يُحَذِّرُ بَقِيَّةَ الْحَيَوَانَاتِ فِي الْغَابَةِ حَتَّى تَتَبَعِدَ سَرِيعًا عَنِ الْمِنْطَقَةِ!»:

(۱) این پرنده پرواز می کند تا به دیگر حیوانات در جنگل اخطار دهد که به سرعت خود را از منطقه خطر دور کنند!

(۲) این پرنده پرواز می کند تا خطر را اعلام نماید و به بقیه حیوانات در جنگل هشدار دهد تا به سرعت از منطقه دور شوند!

(۳) این پرنده ای است که پرواز می کند تا خطر را اعلام نماید و به بقیه حیوانات جنگل هشدار دهد تا سریعاً خود را از منطقه دور نمایند!

(۴) این پرنده ای است که با پرواز خود خطر را اعلام می کند و سایر حیوانات در جنگل را بر حذر می دارد که به سرعت از منطقه دور شوند!

۹۳- «تَفَقَّ الْمَعَالِمُ التَّارِيخِيَّةُ فِي بِلَادِنَا فِي مَنَاطِقٍ مُخْتَلِفَةٍ وَ يَزُورُهَا السِّيَاحُ لِيَتَعَرَّفُوا عَلَى تَارِيخِهَا وَ جَمَالِهَا وَ يَسْتَمْتِعَ الزُّوَّارُ

بِالْمَنَاطِرِ الطَّبِيعِيَّةِ وَ الْأَبْرَاجِ الْقَدِيمَةِ!»:

(۱) آثار تاریخی در کشور ما در مناطق گوناگونی قرار دارند و گردشگران از آن ها بازدید می کنند تا با تاریخ و زیبایی آن ها آشنا شوند و بازدیدکنندگان از چشم اندازهای طبیعی و برج های قدیمی لذت می برند!

(۲) آثار تاریخی کشور ما در مناطق گوناگونی هستند و گردشگران از آن ها دیدن می کنند تا تاریخ و زیبایی آن ها را بشناسند و بازدیدکنندگان از چشم اندازهای طبیعی و برج های قدیمی آن لذت می برند!

(۳) آثار تاریخی در این سرزمین در مناطق مختلفی قرار دارند و گردشگران از آن ها بازدید می کنند تا با تاریخ آن ها آشنا شوند و بازدیدکنندگان از مناظر طبیعی و برج های قدیمی لذت ببرند!

(۴) آثار تاریخی در کشورمان در مناطق گوناگونی قرار دارند و گردشگران از آن ها بازدید می کنند برای شناختن تاریخ و زیبایی آن ها و بازدیدکنندگان از مناظر طبیعی و برج های قدیمی لذت می برند!

۹۴- عین الخطأ:

(۱) المحافظتانِ بِشمالِ ایرانِ مملوَعَتانِ بالرُّزِّ الممتازِ: دو استان در شمال ایران پُر از برنج عالی است،

(۲) خراساننا مُحافَظَةُ الذَّهَبِ الأحمرِ: خراسان ما، استانِ طلای سرخ است،

(۳) و کرمانُ معروفَةٌ في إنتاجِ الفُسْتُقِ: و کرمان در تولید مس شناخته شده است،

(۴) و أيضاً لِسَجَّاجيدِ مُحافَظَاتِ مَنّا شُهرةٌ عالميَّةٌ!: و نیز فرش‌های استان‌هایی از ما، آوازه‌ای جهانی دارد!

۹۵- « می‌خواهیم برای درمان کردن آن بیماران، گیاهان دارویی را به کار بگیریم. استادمان، ما را به بهره‌بردن از برخی گیاهان

سفارش کرده است! »:

(۱) نُرِيدُ أَنْ نَسْتَعْمِلَ الأعشابَ الطَّيِّبَةَ لمعالجة أولئك المَرْضَى. قد نَصَحْنَا أستاذنا بالاستفادة من بعض النِّبَاتات!

(۲) نَطْلُبُ استِعمالَ النِّبَاتاتِ البريَّةِ لمعالجة ذلك المريض. قد نَصَحْنَا أستاذنا بالانتِفاع ببعض الأعشاب النّافعة!

(۳) نَطْلُبُ أَنْ نَسْتَعْمِلَ النِّبَاتاتِ البريَّةِ لمعالجة بعض المَرْضَى. نَصَحْنَا أستاذنا بالاستِفادة من تلك الأعشاب!

(۴) نُرِيدُ استِخدامَ الأعشابِ الطَّيِّبَةِ لمعالجة ذلك المَرْضَى. نَصَحْنَا أستاذنا بالانتِفاع ببعض النِّبَاتاتِ المفيدة!

۹۶- عین الانسب للمفهوم: « إضاعةُ الفرصةِ غصّةٌ! »

(۱) بودم جوان که گفت مرا پیر اوستاد فرصت غنیمت است نباید ز دست داد

(۲) وقت را غنیمت دان آن قدر که بتوانی حاصل از حیات ای جان این دم است تا دانی

(۳) سعدیادی رفت و فردا همچنان موجود نیست در میان این و آن فرصت شمار امروز را

(۴) وقت غنیمت شمار ورنه چو فرصت نماند ناله که را داشت سود؟ آه کی آمد به کار؟

۹۷- عَيْنِ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

(۱) يَحْتَوِي لِسَانُ الْقِطِّ عَلَى غُدَدٍ مُخْتَلِفَةٍ وَظَيْفَتُهَا إِفْرَارٌ سَائِلٍ مُطَهَّرٍ!

(۲) قَدْ دَلَّتِ الْحَيَوَانَاتُ الْإِنْسَانَ عَلَى فَوَائِدٍ كَثِيرَةٍ مِنَ النَّبَاتَاتِ الْبَرِّيَّةِ!

(۳) يُعَدُّ كَهْفُ عَلِيِّ صَدْرٍ مِنْ أَطْوَلِ الْكُهُوفِ الْمَائِيَّةِ فِي الْعَالَمِ!

(۴) قَامَتِ الْمُمَرِّضَتَانِ بِمُسَاعَدَةِ الْمَرَأَةِ الَّتِي قَدْ صَدَمَتْهَا السَّيَّارَةُ!

۹۸- عَيْنِ مَا فِيهِ الْمَبْتَدَأُ:

(۱) الْيَوْمَ يَسْتَقْبِدُ الْبَشَرُ مِنَ الْمُعْجَزَاتِ الطَّبِيعِيَّةِ!

(۲) تَعَلَّمُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ لَفْهَمِ آيَاتِ الْقُرْآنِ أَمْرٌ هَامٌّ!

(۳) رَبَّنَا كَيْفَ نَسْتَطِيعُ أَنْ نَشْكُرَكَ عَلَى هَذِهِ النِّعَمَاتِ الْكَثِيرَةِ!

(۴) يَعْرِفُ الْغُرَابُ مِنْ أَيِّ لُغَةٍ يَسْتَقْبِدُ لِلنِّقَاهِ مَعَ الْحَيَوَانَاتِ الْآخَرَى!

۹۹- عَيْنِ الْخَطَا فِي عِلَامَةِ الْإِعْرَابِ لِلصِّفَةِ:

(۱) إِنِّي شَاهَدْتُ أَفْلاَمًا رَائِعَةً عَنْ حَيَاةِ الدُّلْفَيْنِ الْجَمِيلَةِ!

(۲) الْيَوْمَ شَاهَدَ الْمَدِيرُ أَوْلِيَاءَ كَثِيرِينَ فِي قَاعَةِ الْمَدْرَسَةِ!

(۳) الطَّلَابُ الْمُجِدِّينَ فِي الدَّرْسِ مُحْتَرَمُونَ عِنْدَ الْمُعَلِّمِينَ!

(۴) كَانَ يَنْظُرُ إِلَى الْقُبَّةِ سَائِحَانِ مُتَحِيرِينَ مِنْ أَمْرِيكَا الْوُسْطَى!

۱۰۰- عَيْنِ الْخَطَا فِي الْكَلِمَاتِ الْمُحَدَّدَةِ فِي الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ: ﴿وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ﴾

(۱) الْمُؤْمِنُونَ: فاعل و مرفوع بالواو

(۲) الْأَحْزَابُ: مفعول و منصوب بالفتحة

(۳) نَا: فاعل و مبني

(۴) اللَّهُ: فاعل و مرفوع بالضمة

مِنَ الْأَشْعَارِ الْمُنْسُوبَةِ إِلَى الْإِمَامِ
عَلِيٍّ (ع)
الحروف المشبهة بالفعل،
لا التَّافِيَةِ لِلْجِنْسِ، تمارين
صفحه‌های ۵ تا ۱۱

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۳)

■ عَيْنَ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۰۱ - ۱۰۶)

۱۰۱- نهایی « لَيْتَكُمْ تَتَعَلَّمُونَ مِنْ أَبِيكُمْ أَنْ لَا تَخَافُوا مُشْكَلَةً قَدْ تَحَدَّثَ لَكُمْ! »:

- (۱) شاید شما از پدرتان بیاموزید که از مشکلی که برایتان پیش آمده، نترسید!
- (۲) شاید از پدرتان یاد بگیرید که از آن مشکلی که گاهی برایتان پیش می‌آید، نترسید!
- (۳) کاش از پدر می‌آموختید که از هیچ مشکلی که برایتان پیش آمده، ترس نداشته باشید!
- (۴) ای کاش شما از پدرتان یاد بگیرید که از مشکلی که گاهی برای شما پیش می‌آید، نترسید!

۱۰۲- نهایی « لَا كَنْزَ أَنْفَعِ مِنَ الْعِلْمِ وَ لَا قَرِينَ سَوْءٍ شَرٌّ مِنَ الْجَهْلِ! »:

- (۱) هیچ گنجی مثل علم سودمند نیست و هیچ هم‌نشین بدی مثل جهل مضر نیست!
- (۲) هیچ گنجی سودمندتر از علم نیست و هیچ هم‌نشین بدی بدتر از جهل نیست!
- (۳) گنجی بیشتر از دانش سودمند نیست و هم‌نشینی بدتر از جهل نیست!
- (۴) علمی سودمندتر از گنج نیست و جهلی بدتر از هم‌نشین بد نیست!

۱۰۳- نهایی « كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ يَسْعَوْنَ أَنْ يُرْضُوا الْجَمِيعَ لَكِنْهُمْ لَا يَعْلَمُونَ بِأَنَّهُ لَا أَحَدٌ يَسْتَطِيعُ أَنْ يُرْضِيَ الْجَمِيعَ! »:

- (۱) بسیاری از مردم تلاش می‌کنند که همه را خشنود سازند، ولی نمی‌دانند که هیچ کسی نمی‌تواند همه را خشنود کند!
- (۲) بیشتر مردم می‌کوشند که همه مردم را راضی کنند، ولی آگاه نیستند که هیچ کسی قادر نیست همه را راضی نماید!
- (۳) بسیاری از مردم سعی می‌کنند همه را راضی گردانند، اما اطلاع ندارند که کسی قادر نیست همه را خشنود سازد!
- (۴) بیشتر مردم در تلاش هستند که همه مردم را خشنود سازند، اما نمی‌دانند که کسی نمی‌تواند همه را راضی کند!

۱۰۴- عَيْنَ الْخَطَأِ:

- (۱) لِنَتَعَلَّمَ الْعَفْوَ عِنْدَ الْقُدْرَةِ!: بخشش به هنگام توانمندی را باید بیاموزیم!
- (۲) إِنَّ الْعَفْوَ عِنْدَ الْقُدْرَةِ حَسَنٌ!: قطعاً بخشش به هنگام قدرت خوب است!
- (۳) كَأَنَّ الْعَفْوَ عِنْدَ الْقُدْرَةِ أَحْسَنُ شَيْءٍ!: گویی بخشش در هنگام قدرت چیزی بهتر است!
- (۴) لَا شَيْءَ أَحْسَنَ مِنَ الْعَفْوِ عِنْدَ الْقُدْرَةِ!: هیچ چیزی بهتر از بخشش هنگام توانمندی نیست!

۱۰۵- عین الصّحیح:

(۱) لا یُمكن أن تُرضي الجميع!: ممکن نیست که همه خشنود شوند!

(۲) اشترك جميع اللاعبين في مسابقة كرة المنضدة!: همه بازیکنان ما در مسابقه فوتبال شرکت کردند!

(۳) لا ريب أنّ العلماء طوال التاريخ مثل المصاييح!: شک نکن که دانشمندان در طول تاریخ مثل چراغها هستند!

(۴) إنّ المؤمن لا يُطعم المسكين ممّا لا يأكل!: قطعاً مؤمن، فقیر را از چیزی که نمی‌خورد غذا نمی‌دهد!

۱۰۶- «کاش دوستم در مسابقه تنیس روی میز برنده باشد!»:

(۱) ليت صديقي فائز في مسابقة كرة المنضدة! (۲) لعلّ أصدقائي فائزون في مسابقة كرة المنضدة!

(۳) لعلّ صديقي فائز في مسابقة كرة المنضدة! (۴) ليت أحد أصدقائي فائزاً في مسابقة كرة المنضدة!

۱۰۷- عین الخطأ في تعيين المحلّ الإعرابي: «كأنّ الأمّ المُشفقة تُنادي ولدها باكياً!»

(۱) الأمّ: اسم الحروف المشبّهة بالفعل! (۲) المشفقة: خبر الحروف المشبّهة بالفعل!

(۳) ولد: مفعول أو مفعول به! (۴) ضمير «ها»: مضاف اليه!

١٠٨- عَيْنَ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعِينَ: « لَيْتَ فِي شَرَكُنَا فِي أُمُورِهِمْ! »

(١) الْمُوظَّفُ / نَشِيطٌ (٢) الْمُوظَّفُونَ / نَشِيطِينَ

(٣) الْمُوظَّفِينَ / نَشِيطُونَ (٤) الْمُوظَّفُ / نَشِيطٌ

١٠٩- عَيْنَ الْخَطَأِ فِي تَعْيِينِ خَبَرِ «لَا» النَّافِيَةِ لِلْجِنْسِ:

(١) لَا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْفَعْلِ: (فِي قَوْلٍ)!

(٢) لَا جِهَادَ كَجِهَادِ النَّفْسِ: (كَجِهَادٍ)!

(٣) لَا لِبَاسٍ أَجْمَلَ مِنَ الْعَافِيَةِ: (مِنَ الْعَافِيَةِ)!

(٤) لَا خَائِنَ فِي فَرِيقِنَا: (فِي فَرِيقٍ)!

١١٠- عَيْنَ الْخَطَأِ فِي تَعْيِينِ نَوْعِ «لَا»:

(١) حَاوَلُوا أَلَّا تَقْلَلُوا مِنْ شَأْنِ الْآخِرِينَ: نَافِيَةٌ!

(٢) لَا عِلْمَ لَنَا عَنْ مَوْعِدِ اجْرَاءِ الْبَرْنَامَجِ: نَافِيَةٌ لِلْجِنْسِ!

(٣) إِلَهِي عَامِلُنَا بِفَضْلِكَ وَ لَا تُعَامِلْنَا بِعَدْلِكَ: نَاهِيَةٌ!

(٤) أَيُّهَا النَّاسُ! لَا عَاقِبَةَ لظُلَامِ الْعَالَمِ سِوَى الْفَنَاءِ: نَافِيَةٌ!

دانش آموزان رشته علوم و معارف اسلامی، سؤالات اختصاصی «تاریخ» (ضمیمه انتهای دفترچه) را از مسئول حوزه دریافت کنید.

تاریخ (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۸ دقیقه

فصل دوم: ظهور اسلام
فصل سوم: ایران؛ از ورود اسلام
تا پایان صفویه
(درس‌های ۷ تا ۹)
صفحه‌های ۶۶ تا ۱۰۰

۱۱۱- کدام گزینه درباره «خلافت عباسیان» نادرست است؟

- (۱) منصور: ابومسلم خراسانی و ابن مقفع را کشت و شهر بغداد را در نزدیکی شهر تیسفون، به‌عنوان پایتخت عباسیان بنا کرد.
- (۲) هارون الرشید: پنجمین خلیفه عباسی بود که دو پسرش امین و مأمون را به‌ترتیب به‌عنوان ولیعهد برگزید.
- (۳) مأمون: در دوره وی خلافت عباسیان استوار شد و تمام سرزمین‌های اسلامی به‌جز اندلس، تحت فرمان آنان درآمد.
- (۴) ابوالعباس سفاح: در ابتدای خلافتش مدعی شد که جانشینی پیامبر، حق خاندان او بوده و امویان آن را به زور غصب کرده‌اند.

۱۱۲- کدام یک از موارد زیر در ارتباط با خلافت فاطمیان درست است؟

- (الف) در بیشتر دوران حکومت فاطمیان، اهل تسنن آزادانه به زندگی، فعالیت دینی و اجتماعی مشغول بودند.
 - (ب) از اوایل دوره مستنصر حکومت فاطمیان دچار ضعف سیاسی و بحران اقتصادی شد.
 - (ج) برخی مبلغان اسماعیلی علاوه بر فعالیت‌های تبلیغی علیه دشمنان خود، فعالیت نظامی و سیاسی نیز انجام می‌دادند.
 - (د) خلافت فاطمیان در زمان عبیدالله مهدی به اوج قدرت سیاسی، شکوفایی فرهنگی و رونق اقتصادی دست یافت.
- (۱) «د» و «ب» (۲) «د» و «ج» (۳) «ب» و «الف» (۴) «ج» و «الف»
- ۱۱۳- اگر پیروزی خیره‌کننده اعراب مسلمان بر رومیان در شام به وقوع نمی‌پیوست، ممکن بود نتیجه کدام یک از جنگ‌های زیر متأثر شود؟
- (۱) جنگ نهاوند (۲) جنگ جلولاء (۳) جنگ قادسیه (۴) جنگ جسر

۱۱۴- با توجه به موقعیت‌های تاریخی زیر، کدام گزینه اطلاعات صحیحی بیان می‌کند؟

- (الف) فردی در گیلان شیفته گروهی که رفتار و اخلاق پسندیده با مردم داشتند، شده بود.
 - (ب) زمین‌های بسیاری در مناطق مختلف خراسان متعلق به این گروه از مردم بوده است.
 - (ج) رهبر این گروه، با سرکوب خوارج و جهاد با کفار مرزهای شرقی ایران، آوازه‌ای در سراسر خلافت به‌دست آورد.
 - (د) در زمان آنان کشاورزی، تجارت، صنعت و شهرنشینی رشد و گسترش چشمگیری یافت.
- (۱) عبارت «الف» مربوط به سلسله زیاریان است که مؤسس آن، عاملان خلیفه را از دم تیغ گذراند.
- (۲) عبارت «ج» مربوط به عمرولیث صفاری است که با خلیفه روابط پر فراز و نشیبی داشت.
- (۳) عبارت «د» مربوط به دوره‌های طاهریان، سامانیان و آل‌بویه است؛ اما شهرنشینی فقط در دوره سامانیان گسترش یافت.
- (۴) عبارت «ب» مربوط به دهقانان و زمین‌دارانی است که حافظ و ناقل فرهنگ ایرانی از دوره باستان به دوره اسلامی بودند.

۱۱۵- کدام گزینه جاهای خالی در متن زیر را به‌درستی کامل می‌کند؟

«... در دوره سامانیان اتفاق افتاد، ... فلسفه مشایی را به اوج رسانید و در سده‌های ۳ تا ۵ هجری، اسلام از طریق ... به جنوب شرقی آسیا و شرق آفریقا راه یافت.»

- (۱) سرودن شاهنامه توسط حکیم فردوسی - فارابی - فیلسوفان مسلمان
- (۲) ترجمه تاریخ طبری - ابوعلی سینا - بازرگانان و دریانوردان ایرانی
- (۳) آغاز فعالیت مدرسه پزشکی جندی شاپور - ابوعلی سینا - مبلغان حکومت عباسی
- (۴) تألیف کتاب قانون - فارابی - ترجمه کتاب‌های اسلامی به زبان‌های مختلف

فصل سوم: ایران در عصر باستان
(درس‌های ۷ تا ۹)
صفحه‌های ۶۱ تا ۸۹

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

تاریخ ایران و جهان (۱)

۱۱۶- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه به‌ترتیب از حیث درستی یا نادرستی، صحیح است؟

- (الف) برخی از جهانگردان اروپایی که در دوره قاجار به ایران آمدند، در جست‌وجوی بناها و آثار تاریخی در شوش بودند.
(ب) یکی از نتایج تحقیقات دو قرن گذشته، تقسیم‌بندی جدیدی بود که موزه‌ها از تاریخ ایران در دوره باستان ارائه کردند.
(ج) امروزه دوران سلسله‌های پیشدادیان و اشکانیان به‌عنوان دوره افسانه‌ای (اساطیری) تاریخ ایران شناخته می‌شود.
(د) در سال ۱۳۱۶ هجری شمسی، کاوش‌های باستان‌شناسی از انحصار آمریکایی‌ها خارج شد و ارنست هرتسفلد آلمانی شروع به فعالیت کرد.
(ه) شواهد و قرائن زیادی وجود دارد که نشان می‌دهد ثبت و ضبط وقایع و حوادث مهم در ایران باستان توسط دبیران مخصوصی صورت می‌گرفت.
- (۱) درست - درست - نادرست - درست - نادرست
(۲) نادرست - درست - نادرست - درست - نادرست
(۳) درست - نادرست - درست - درست - نادرست
(۴) نادرست - درست - درست - نادرست - درست

۱۱۷- پیرامون تاریخ تمدن ایران باستان، کدام عبارت به درستی تدوین شده است؟

- (الف) ساخت ظروف و ابزار سفالی
(ب) اهلی کردن گوسفند و بز
(ج) ساخت ابزارها و زیورآلات مسی
(د) کشت گیاهانی مانند گندم و جو
- (۱) موارد «الف» و «د» مقدم بر «ب» و «ج» رخ داده است.
(۲) موارد «ج» و «د» مقدم بر «الف» و «ب» رخ داده است.
(۳) موارد «ب» و «د» مقدم بر «الف» و «ج» رخ داده است.
(۴) موارد «الف» و «ب» مقدم بر «ج» و «د» رخ داده است.

۱۱۸- کدام موارد درباره «تمدن ایلام» درست است؟

- (الف) فرمانروایان اکدی مدام برای دستیابی به منابع معدنی فلات ایران به ایلامیان حمله می‌کردند و در نتیجه این تاخت و تازها، حاکمان ایلامی در حدود ۲۶۰۰ قبل از میلاد برای تأسیس پادشاهی ایلام با یکدیگر متحد شدند.
(ب) روابط تجاری میان ایلامیان با هند و چین و آسیای صغیر برقرار بود و ارتباط‌های سیاسی و تجاری موجب شکل‌گیری روابط فرهنگی میان این سرزمین‌ها شد و دین و زبان آن‌ها را تحت تأثیر قرار داد.
(ج) استفاده از آجر در ساختن بناهای ایلامی رایج بود و معماری آن‌ها پیشرفت چشمگیری کرد. شاهکار معماری این دوره چغازنبیل است که از آجر در چند طبقه ساخته شده است.
(د) پیکرک‌های گلی الهه‌ها که در شوش و دیگر مراکز تمدنی ایران پیدا شدند، نشان از احترام و تقدس آن‌ها نزد مردم و فراگیری عقیده به این الهه‌ها دارد.

- (۱) «ب» و «الف» (۲) «ج» و «د» (۳) «الف» و «د» (۴) «ب» و «ج»

۱۱۹- در رابطه با میزان قطعیت و اعتبار گزاره‌های تاریخی زیر نزد مورخین، کدام گزینه صحیح است؟

- (الف) مادی‌ها بنیان‌گذار نخستین حکومت آریایی در ایران شناخته می‌شوند.
(ب) اقوام هند و اروپایی، نخست در علفزارهای واقع در شمال شرق فلات ایران و جنوب روسیه در حوالی دریاچه آرال می‌زیسته‌اند.
(ج) اقوام آریایی در حدود ۱۵۰۰ قبل از میلاد وارد فلات ایران شدند.
(۱) «الف» در مقایسه با «ج» از قطعیت بیشتری برخوردار است، اما اعتبارش از «ب» کمتر است.
(۲) «ب» اعتبار کمتری از «ج» و «الف» قطعیت بیشتری از «ب» دارد.
(۳) «ج» به اندازه «الف» قطعی است و اعتبار هر دو آن‌ها از «ب» بیشتر است.
(۴) هر سه گزاره دقیق هستند و از قطعیت و اعتبار یکسانی در نزد مورخین برخوردارند.

۱۲۰- کدام یک از عبارت‌های زیر نادرست است؟

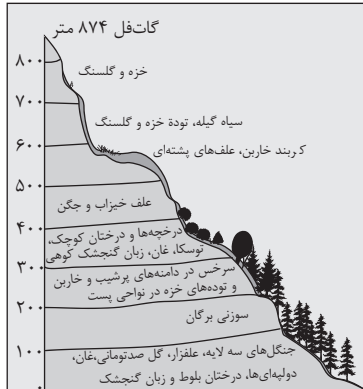
- (الف) مشکلات داریوش بزرگ در غرب قلمرو، به جنگ با یونان منجر شد.
(ب) داریوش به‌منظور دفع حملات قبایل صحراگرد سکایی، به شرق حمله کرد.
(ج) اردشیر سوم آخرین پادشاه هخامنشی، مدتی پس از داریوش سوم به تخت پادشاهی نشست.
(د) اسکندر در سه نبرد (گرانیکوس، ایسوس و گوگمل) سپاه هخامنشی را شکست داد.
- (۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

جغرافیا (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۷ دقیقه

فصل دوم: نواحی طبیعی
فصل سوم: نواحی انسانی
(درس‌های ۵ و ۶)
صفحه‌های ۵۳ تا ۸۲

۱۲۱- با توجه به شکل زیر که مربوط به تأثیر ارتفاع بر پراکندگی پوشش گیاهی و زندگی جانوری در کوه گات‌فل در اسکاتلند است، گزینه صحیح کدام

است؟

(۱) هرچه از ارتفاع ۸۰۰ متر به ارتفاع ۳۰۰ متر پایین برویم، تعداد گونه‌های گیاهی بیشتر و فصل رویش

آن‌ها کمتر می‌شود و هرچه از ارتفاع ۴۰۰ متر به ارتفاع ۷۰۰ متر بالا برویم، به دلیل افزایش شیب، میزان

نگهداری آب بیشتر و زهکشی خاک کمتر می‌شود.

(۲) هرچه از ارتفاع ۸۰۰ متر به ارتفاع ۳۰۰ متر پایین برویم، بلندی گیاهان و درجه رشد آن‌ها بیشتر

می‌شوند و هرچه از ارتفاع ۴۰۰ متر به ارتفاع ۷۰۰ متر بالا برویم، به دلیل افزایش شیب، ضخامت خاک و

میزان نگهداری آب کمتر می‌شود.

(۳) هرچه از ارتفاع ۳۰۰ متر به ارتفاع ۸۰۰ متر بالا برویم، انبوهی گیاهان و تعداد گونه‌های گیاهی کمتر می‌شوند و هرچه از ارتفاع ۷۰۰ متر به ارتفاع

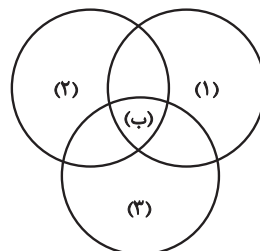
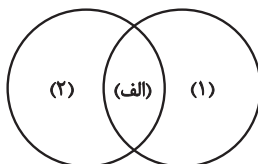
تلاشی در مسیر موفقیت

۴۰۰ متر پایین بیاییم، به دلیل کاهش شیب، زهکشی خاک بیشتر و عمق خاک کمتر می‌شود.

(۴) هرچه از ارتفاع ۳۰۰ متر به ارتفاع ۸۰۰ متر بالا برویم، فصل رویش گیاهان بیشتر و بلندی گیاهان کمتر می‌شود و هرچه از ارتفاع ۷۰۰ متر به

ارتفاع ۴۰۰ متر پایین بیاییم، به دلیل کاهش شیب، میزان نگهداری آب و ضخامت خاک بیشتر می‌شوند.

۱۲۲- اگر بیابان (۱)، سواحل (۲) و کوهستان را (۳) در نظر بگیریم؛ با توجه به شکل‌های زیر، کدام گزینه صحیح است؟

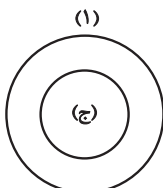

(۱) «الف» چرای بی‌رویه دام‌ها در بیابان و سواحل است که باید از آن جلوگیری کرد.

(۲) «ج» انرژی‌ای است که حاصل از شدت تابش خورشید و جزر و مد در آن ناحیه است.

(۳) «ب» به گردشگری اشاره دارد که در هر سه ناحیه وجود دارد.

(۴) «الف» به معادن اشاره دارد که در نواحی بیابانی و ساحلی بیش از حد اهمیت دارد.

۱۲۳- کدام مورد، عبارت زیر را به درستی تکمیل می کند؟

«در خانواده زبانی آفری - آسیایی زبان مردم عرب و یهود، زبان قوم ... است و زبان بعضی از مردم ... آفریقا، زبان قوم ... است.»

- (۱) حامی - غرب - سامی (۲) حامی - شمال - سامی (۳) سامی - شمال - حامی (۴) سامی - غرب - حامی

۱۲۴- کدام گزینه به درستی به نقش دین در شکل گیری چشم اندازهای فرهنگی و نیز به پراکندگی جغرافیایی ادیان اشاره دارد؟

(۱) پیروان دین یهود، عمدتاً در اروپا و آمریکا متمرکز شده اند و معماری کنیسه ها، از مهم ترین جلوه های چشم انداز فرهنگی در این مناطق است.

(۲) پیروان دین اسلام به عنوان یک دین مبتنی بر یکتا پرستی، تنها در آسیا و آفریقا پراکنده شده اند و چشم اندازهای این دین نیز محدود به مساجد و

زیارتگاه هاست.

(۳) چشم اندازهای فرهنگی، حاصل تغییرات انسان در محیط های طبیعی هستند و دین مسیحیت امروزه در اروپا، آمریکا و استرالیا پراکندگی بیشتری

دارد.

(۴) بر اساس نقشه پراکندگی ادیان، بودائیسیم، در زمره ادیان یکتا پرست قرار می گیرد و چشم اندازهای آن بیشتر در چین و هند قابل مشاهده است.

۱۲۵- از نگاه یک جغرافی دان، کدام تحلیل درباره تابلوی یک رستوران به نام «سوشی ایران زمین» در تهران، درست است؟ (سوشی یک غذای محبوب ژاپنی

است)

(۱) فرآیند یکسان سازی فرهنگ ها می تواند در تماس مستقیم میان دو ناحیه فرهنگی نزدیک روی دهد.

(۲) پدیده پخش فرهنگی ممکن است در تماس مستقیم میان دو ناحیه فرهنگی نزدیک اتفاق بیفتد.

(۳) فرآیند یکسان سازی فرهنگ ها می تواند بدون تماس مستقیم از یک ناحیه فرهنگی به ناحیه ای دیگر روی دهد.

(۴) پدیده پخش فرهنگی ممکن است بدون تماس مستقیم از یک ناحیه فرهنگی به ناحیه ای دیگر اتفاق بیفتد.

جغرافیای ایران

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

فصل دوم: جغرافیای طبیعی ایران

(درس‌های ۵ و ۶)

صفحه‌های ۳۴ تا ۶۲

۱۲۶- با توجه به الگوی زیر، کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟

- (۱) «ب» و «ج» هر دو با مشخصات سواحل جنوبی کشورمان انطباق دارند.
- (۲) «الف» با مشخصات استان‌های آذربایجان غربی و شرقی مطابقت دارد و در کشور ما به‌طور میانگین، میزان دما از شمال به جنوب کمتر می‌شود.
- (۳) «ج» و «ب»، به‌ترتیب با ویژگی‌های سواحل جنوبی و شمالی کشورمان منطبق است.
- (۴) «الف» در ارتباط با مناطق شمالی کشور قرار دارد و «ب» مانع از ریزش بارش در دوره گرم سال در کشور می‌شود.

۱۲۷- اگر دماسنج یک کوهنوردی که بر روی قله یک کوه قرار دارد، دمای صفر درجه سانتی‌گراد را نشان دهد و دماسنج سطح زمین نیز بیانگر دمای ۲۴+ درجه سانتی‌گراد باشد، ارتفاع کوه چند متر است؟

(۴) ۵۰۰۰

(۳) ۵۵۰۰

(۲) ۴۰۰۰

(۱) ۴۵۰۰

۱۲۸- هریک از عبارت‌های زیر، به‌ترتیب، توصیف کدامیک از مفاهیم یا پدیده‌های جغرافیایی مرتبط با آب و هوا در ایران است؟

- (الف) پدیده‌ای که در ماه‌های سرد سال، با سکون هوای سرد در نزدیکی زمین و قرارگیری لایه هوای گرم در بالا، مانع از جابه‌جایی عمودی هوا شده و غلظت آلاینده‌ها را افزایش می‌دهد.
- (ب) یکی از خشک‌ترین بیابان‌های ایران که در منطقه فشار زیاد جنب حاره‌ای قرار گرفته و به عنوان نخستین اثر طبیعی کشور در فهرست میراث جهانی یونسکو به ثبت رسیده است.
- (ج) پدیده‌ای که محدوده بحرانی آن شامل ایران، عراق، ترکیه، کویت و عربستان است و علاوه بر ایجاد عفونت‌های ریوی، به جنگل‌های بلوط زاگرس نیز آسیب می‌زند.

(د) به نمک‌زارهای پف‌کرده‌ای گفته می‌شود که تبخیر شدید، عامل اصلی شکل‌گیری آن‌هاست و بخشی از بیابان به‌شمار می‌روند.

(۱) وارونگی دما - کویر - ریزگردها - بیابان لوت - ریزگردها - کویر

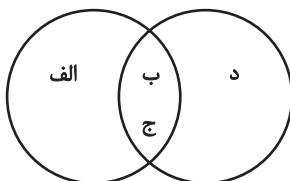
(۲) وارونگی دما - کویر - ریزگردها - بیابان لوت - ریزگردها - کویر

(۳) ریزگردها - بیابان لوت - وارونگی دما - بیابان لوت - ریزگردها - کویر

(۴) وارونگی دما - کویر - ریزگردها - بیابان لوت - ریزگردها - کویر

۱۲۹- پژوهشگری برای مقایسه دریاهای مهم ایران، تصویر زیر را رسم کرده است، با توجه به تصویر، موارد مشخص‌شده در کدام گزینه درست است؟

خلیج فارس دریای عمان

(۱) الف: دسترسی به همه آب‌های آزاد جهان / ب: پرورش انواع ماهی و میگو / ج: تجارت دریایی / د: مقصد تنها رود قابل کشتیرانی ایران

(۲) الف: مقصد تنها رود قابل کشتیرانی ایران / ب: تجارت دریایی / ج: پرورش انواع ماهی و میگو / د: دسترسی به همه آب‌های آزاد جهان

(۳) الف: صید و پرورش مروارید / ب: زیستگاه پرندگان مهاجر / ج: تجارت دریایی / د: دسترسی به همه آب‌های آزاد جهان

(۴) الف: پرورش ماهیان خاویاری / ب: تجارت دریایی / ج: زیستگاه پرندگان مهاجر / د: مقصد تنها رود قابل کشتیرانی ایران

۱۳۰- کدام گزینه در خصوص ویژگی‌های دریاچه‌های ایران صحیح است؟

- (۱) دریاچه‌هایی که در نواحی مرطوب و نیمه مرطوب واقع شده‌اند، به‌دلیل تغذیه از آب حاصل از باران همگی دارای آب شیرین هستند.
- (۲) در برخی ارتفاعات آتشفشانی، دریاچه‌های فصلی وجود دارند که به‌دلیل دمای پایین محیط، در بخش عمده‌ای از سال شرایط انجماد را تجربه می‌کنند.
- (۳) دریاچه‌های مهارلو و نیریز از جمله دریاچه‌هایی هستند که در نیمه غربی کشور قرار داشته و به‌دلیل شرایط آب و هوایی، دائمی محسوب می‌شوند.
- (۴) برخلاف دریاچه زریبار که در نیمه غربی کشور قرار دارد، دریاچه جازموریان در زمرة دریاچه‌های فصلی است که در سال‌های کم‌بارش به شوره‌زار تبدیل می‌شود.

زندگی بر اساس اندیشه
امکان شناخت
(درس‌های ۵ و ۶)
صفحه‌های ۳۶ تا ۴۹

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۳۱- کدام یک از گزینه‌های زیر از ویژگی‌های جامعه آتن در زمان سقراط نیست؟

- (۱) متأثر از اندیشه‌های سوفسطائیان بود.
- (۲) بسیاری از مردم به دنبال حق جلوه‌دادن باطل بودند.
- (۳) تحت تأثیر اندیشه‌هایی مثل اینکه «جهان را نمی‌توان شناخت» اخلاق و فضیلت میان مردم کم‌رنگ شده بود.
- (۴) به واسطه آموزش شیوه سخنوری و جدل توسط سوفیست‌ها علم و فضیلت با جامعه گره خورده بود.

۱۳۲- مأموریت الهی سقراط از نظر خود او چه بود؟

- (۱) اینکه جهالت افراد سفسطه‌گر را به رخشان بکشد.
- (۲) جست‌وجوی دانش و آموزش آن به مردم
- (۳) اینکه ادعای داشتن دانشی را که فاقد آن است، نکند.
- (۴) هدایت جامعه به سوی پذیرش عقلی خداوند یکتا

۱۳۳- کدام گزینه درباره کارکرد گفت‌وگوی پرسش‌محور در سنت سقراطی درست است؟

- (۱) دستیابی به داده‌های تجربی از طریق مشاهده مستقیم و جمع‌آوری شواهد حسی
- (۲) رفع تناقض‌های فکری برای رسیدن به تعریف دقیق مفاهیم و آشکارسازی حقیقت
- (۳) تقویت باورهای رایج اجتماعی از طریق تأیید دیدگاه اکثریت
- (۴) آموزش فنون اقناع و خطابه بدون التزام به کشف حقیقت

۱۳۴- کدام گزینه بهترین تبیین از نوع استدلال سقراط در پاسخ به اتهام «دانایی» است؟

- (۱) تأکید بر اینکه دانایی یعنی جمع‌آوری اطلاعات گسترده درباره طبیعت و آسمان
- (۲) پذیرش نسبی اتهام و تلاش برای دفاع از خود بر اساس باورهای رایج آتنیان
- (۳) نقد مفهوم رایج دانش و بازتعریف آن به عنوان آگاهی از نادانی خویش
- (۴) انکار امکان هرگونه شناخت یقینی و ترویج شک‌گرایی مطلق

۱۳۵- اینکه سقراط ذهن مخاطب را با سؤالاتی از قبیل «دوستی چیست؟» درگیر کرده و با پاسخ او سؤال دیگری مطرح کرده و او را به حقیقت می‌رساند

مشخصاً بیانگر کدام یک از موارد زیر است؟

- (۱) ارزش شناخت
- (۲) امکان شناخت
- (۳) ابزار شناخت
- (۴) ماهیت شناخت

۱۳۶- کدام گزاره از نظر فلسفی «مخدوش» است؟

- (۱) اگر شناخت انسانی همواره با فرآیند یادگیری و کسب تجربه گره خورده باشد، پس شناخت را نمی‌توان پدیده‌ای ایستا دانست، بلکه باید آن را پدیده‌ای پویا و تکوین‌یافته در نظر گرفت.
- (۲) از آنجاکه انسان توانایی اندیشیدن به امور نامحسوس و فراتر از جهان مادی را دارد، می‌توان استدلال کرد که قلمرو شناخت انسان ممکن است گسترده‌تر از قلمرو هستی محسوس باشد.
- (۳) با توجه به اینکه انسان می‌تواند نسبت به خطاهای پیشین خود آگاه شود، می‌توان دریافت که «خودآگاهی» پیش‌شرط لازم برای فرآیند «تصحیح معرفت» است.
- (۴) از آنجا که انسان با وجود گسترش شناختش از جهان همواره با حقایق ناشناخته روبه‌روست، پس می‌توان نتیجه گرفت که «شکاکیت مطلق» تنها موضع منطقی برای مواجهه با جهان است.

۱۳۷- چند مورد از عبارت‌های زیر صحیح است؟

- الف) گزاره «انسان نمی‌تواند اشیا را، همان‌گونه که هستند، بشناسد» نشان‌دهنده انکار امکان شناخت است.
- ب) انسان در آغاز تولد شناخت‌هایی دارد که باعث آشنایی تدریجی او با جهان پیرامون می‌شود.
- ج) با توجه به گستردگی شناخت انسان از جهان پیرامون، شناخت انسان نامحدود است.
- د) آگاهی به نادرست‌بودن شناخت، نشانه توانایی و امکان شناخت است.

(۴) صفر

(۳) سه

(۲) دو

(۱) یک

۱۳۸- بیان کدام عبارت مستلزم نوعی تناقض نیست؟

- (۱) هر چه تا الان فهمیده‌ام، اشتباه است.
- (۲) در جهان هیچ چیز قابل دانستنی وجود ندارد.
- (۳) من یک چیز می‌دانم و آن اینکه هیچ چیز را نمی‌دانم.
- (۴) هیچ‌کس نمی‌تواند آنچه را که خودش فهمیده است به دیگران انتقال دهد.

۱۳۹- درباره «تمی‌دانم سقراط» و «تمی‌دانم سوفسطائیان» کدام مورد به‌درستی بیان شده است؟

- (۱) هر دو، شک در اصل شناخت است که نشان‌دهنده شکاکیت مطلق بوده و منجر به تناقض می‌شود.
- (۲) هر دو بیانگر این مفهوم است که «هنوز شناختی در مورد یک چیز نداریم، ولی می‌توانیم به شناخت برسیم».
- (۳) «تمی‌دانم سوفسطائیان» یعنی نمی‌توانم بدانم، ولی «تمی‌دانم سقراط» به این معنی است که هنوز نمی‌دانم.
- (۴) «تمی‌دانم سوفسطائیان» شک در برخی علوم است، ولی «تمی‌دانم سقراط» تمام دانش‌ها را در بر می‌گیرد.

۱۴۰- کدام گزینه بیانگر نقد «شکاکیت مطلق» در مسئله امکان معرفت است؟

- (۱) چون ادراک حسی در شرایط مختلف تغییر می‌کند، هیچ شناختی از واقعیت ممکن نیست.
- (۲) اختلاف در برداشت‌های حسی و ادراک‌های متفاوت ما نشان می‌دهد که واقعیت مستقل از ذهن وجود ندارد.
- (۳) هر نوع دانش علمی صرفاً بازتابی از قراردادهای زبانی میان انسان‌هاست و ارزش صدق ندارد.
- (۴) امکان خطا در شناخت به معنای نفی اصل توانایی معرفت نیست و خود شکاکیت مطلق دچار تناقض است.

احکام قضایا، قیاس اقترانی
(درس‌های ۷ و ۸)
صفحه‌های ۶۲ تا ۸۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۴۱- اگر عکس مستوی قضیه «هر الف ب است» را به دست آوریم و سپس قضیه حاصل را نقیض کنیم، قضیه نهایی کدام گزینه خواهد بود؟

- (۱) بعضی ب الف نیست. (۲) هیچ ب الف نیست. (۳) بعضی غیر ب الف است. (۴) بعضی غیرالف ب است.

۱۴۲- با توجه به احکام قضایا در مربع تقابل کدام گزینه عبارت نادرستی است؟

(۱) در قضایای متداخل از کذب قضیه کلیه نمی‌توان نتیجه‌ای قطعی درباره صدق یا کذب قضیه متداخل آن گرفت.

(۲) صدق هم‌زمان دو قضیه متضاد و متناقض محال و غیرممکن است، اما کذب هم‌زمان دو قضیه متضاد ممکن است.

(۳) کذب هم‌زمان قضایای متداخل تحت تضاد و متناقض ممکن نیست، اما صدق هم‌زمان آنها ممکن است.

(۴) اگر تصدیق کلیه صادقی داشته باشیم، می‌توانیم قضیه متداخل جزئی آن را هم صادق بگیریم.

۱۴۳- تمام گزینه‌ها به قضایایی صادق یا احتمالاً صادق می‌رسند، به جز گزینه ...

(۱) عکس مستوی متداخل قضیه صادق «هر الف ب است». (۲) متداخل قضیه کاذب «بعضی الف ب نیست».

(۳) متضاد قضیه کاذب «هر الف ب است». (۴) عکس مستوی متناقض قضیه کاذب «هر الف ب است».

۱۴۴- کدام یک از گزاره‌های زیر در رابطه با «تقابل قضایا» از نظر منطقی صحیح است؟

(۱) اگر قضیه «هر انسان‌شناسی فیلسوف است» کاذب باشد، نقیض آن لزوماً صادق است؛ اما از کذب آن، صدق قضیه «هیچ انسان‌شناسی فیلسوف

نیست» قابل استنتاج نیست.

(۲) اگر قضیه «هیچ فلزی در آب حل نمی‌شود» صادق باشد، قضیه «بعضی فلزات در آب حل نمی‌شوند» صادق است و رابطه میان این دو تضاد است.

(۳) اگر دو قضیه «هر الف ب است» و «هیچ الف ب نیست» هر دو کاذب باشند، می‌توان نتیجه گرفت که نقیض هر کدام لزوماً کاذب است.

(۴) در هر تناقضی اگر قضیه اول «موجب کلیه» باشد، قضیه دوم همواره یک «موجب جزئی» است که صدق و کذب آن دقیقاً عکس قضیه اول است.

۱۴۵- در کدام گزینه مغالطه «ایهام انعکاس» دیده می‌شود؟

(۱) بعضی فلزها جامدند. ← بعضی جامدها فلزند. (۲) هر انسانی دارای جسم است. ← برخی دارای جسم‌ها انسان هستند.

(۳) بعضی گیاهان درخت نیستند. ← بعضی درختان گیاه نیستند. (۴) هیچ کلاغی پستاندار نیست. ← هیچ پستانداری کلاغ نیست.

۱۴۶- چرا استدلال قیاسی شامل دو قضیه حملی را «قیاس اقترانی» می‌نامند؟

- (۱) به علت شیوه نتیجه‌گیری
(۲) به خاطر صادق بودن مقدمات قیاس
(۳) به دلیل صادق بودن نتیجه
(۴) به علت ارتباط مقدمات استدلال

۱۴۷- کدام مورد درباره «حد وسط» درست نیست؟

- (۱) باید هم به‌طور لفظی و هم معنایی در دو مقدمه تکرار شود.
(۲) تکرار نشدن آن در مقدمات باعث مغالطه (در صورت نتیجه‌گیری) می‌شود.
(۳) مغالطه «عدم تکرار حد وسط» همیشه ناشی از اشتراک لفظی است.
(۴) حد وسط تنها در مقدمات ذکر می‌شود و در نتیجه قیاس دیده نمی‌شود.

۱۴۸- قیاس اقترانی زیر ... است؛ زیرا ...

«هیچ ب الف نیست، بعضی ب ج نیست؛ بعضی الف ج نیست.»

- (۱) معتبر - دارای همه شرایط قیاس معتبر است.
(۲) نامعتبر - هر دو مقدمه آن سالبه است.

- (۳) معتبر - علامت موضوع نتیجه در نتیجه و مقدمه یکسان است.
(۴) نامعتبر - علامت موضوع نتیجه مثبت ولی در مقدمه منفی است.

۱۴۹- اگر نتیجه قیاس اقترانی معتبر از شکل اول «هر الف ب است» باشد، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) ممکن است محمول مقدمه اول دارای علامت مثبت باشد.
(۲) قطعاً موضوع مقدمه دوم دارای علامت مثبت است.
(۳) ممکن نیست مقدمه دوم سالبه باشد.
(۴) سور مقدمه اول قطعاً کلی است.

۱۵۰- اگر مقدمه اول یک قیاس اقترانی «بعضی الف ج نیست» باشد و نتیجه آن قیاس «بعضی الف د نیست» باشد، متداخل عکس مستوی مقدمه دوم چه

عبارتی می‌تواند باشد؟

- (۱) هر د ج است.
(۲) بعضی ج د است.
(۳) بعضی د ج است.
(۴) هر ج د است.

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جهان ممکنات،
جهان علی و معلولی
تا پایان «تفاوت رابطه علیت با
سایر روابط»
درس ۲ و بخشی از درس ۳
صفحه‌های ۸ تا ۱۵

۱۵۱- در کدام یک از حمل‌های زیر رابطه موضوع و محمول مانند حمل «تامی» بر «انسان» است؟

- (۱) مربع بر شکل
(۲) متساوی‌الاضلاع بر مثلث
(۳) جسم بر انسان
(۴) فرد بر عدد اول

۱۵۲- به ترتیب بین مفاهیم «ممکن‌الوجود بالذات و ممتنع‌الوجود بالذات» و «واجب‌الوجود بالغیر و ممکن‌الوجود بالذات» چه نسبتی از نسبت‌های چهارگانه برقرار است؟

- (۱) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق
(۲) تباین - عموم و خصوص مطلق
(۳) عموم و خصوص من وجه - تباین
(۴) تباین - تباین

۱۵۳- **نهایی** در کدام گزینه رابطه میان موضوع و محمول «وجوبی» نیست؟

- (۱) مثلث خط نیست.
(۲) خدا واجب‌الوجود است.
(۳) شریک خدا ممتنع‌الوجود است.
(۴) انسان معدوم نیست.

۱۵۴- به ترتیب در قضایای «الف، موجود است» و «ب، معدوم است» به جای «الف» و «ب» چه مفاهیمی قرار دهیم تا حمل در هر دو قضیه از نوع «وجوبی» باشد؟

- (۱) انسان، دیو سه‌سر
(۲) فرشته، واجب‌الوجود بالغیر
(۳) واجب‌الوجود بالذات، شریک‌الباری
(۴) خداوند، سیمرغ

۱۵۵- در رابطه با قضیه «مربع سه‌ضلعی نیست» کدام عبارت صحیح است؟

- (۱) کذب قضیه اجتناب‌ناپذیر است.
(۲) عقل اقتضایی نسبت به صدق و کذب قضیه ندارد.
(۳) صدق قضیه اجتناب‌ناپذیر است.
(۴) تشخیص صدق و کذب آن منوط به تجربه و آزمایش است.

۱۵۶- اگر کیف یک قضیه «مکانی» را از حالت ایجابی به سلبی تغییر دهیم، ... **سیرموفقیت**

- (۱) امکانی یا امتناعی می‌شود.
(۲) قطعاً امتناعی می‌شود.
(۳) نمی‌تواند وجوبی شود.
(۴) امتناعی یا وجوبی می‌شود.

۱۵۷- کدام گزینه در رابطه با ماهیتی «ممکن‌الوجود» که مصداقی در جهان خارج ندارد، صحیح نیست؟

- (۱) اگر موجود شود، به واسطه خودش نیست.
(۲) علت به وجود آورنده آن معدوم است.
(۳) با توجه به ذات و ماهیت خود نمی‌تواند موجود شود.
(۴) ذاتش ترجیحی نسبت به وجود و عدم ندارد.

۱۵۸- **نهایی** رابطه میان علت و معلول کدام است؟

- (۱) رابطه‌ای وجودی که هر دو به هم وابسته‌اند.
(۲) رابطه‌ای وجودی که یکی به دیگری وابسته است.
(۳) رابطه‌ای ماهوی که یکی به دیگری وجود می‌دهد.
(۴) رابطه‌ای ماهوی که یکی به دیگری ماهیت می‌دهد.

۱۵۹- **نهایی** اگر «الف» علت و «ب» معلول آن باشد، کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) از وجود «ب» می‌توان وجود «الف» را نتیجه گرفت.
(۲) از وجود «ب» نمی‌توان نبود «الف» را نتیجه گرفت.
(۳) از نبود «الف» می‌توان وجود «ب» را نتیجه گرفت.
(۴) از نبود «الف» می‌توان نبود «ب» را نتیجه گرفت.

۱۶۰- در مورد رابطه علیت، با قطعیت می‌توان گفت ...

- (۱) رابطه بین والدین و فرزندان از این نوع است.
(۲) در حالات مختلف انواع گوناگونی دارد.
(۳) در هر صورت مستلزم ترتیب وجودی است.
(۴) نخستین مسئله‌ای است که فکر بشر را مشغول خود ساخت.

اقتصاد رشد و پیشرفت
(درس های ۸ و ۹)
صفحه های ۸۱ تا ۱۰۴

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۱۶۱- وظیفه «دولت» و «مردم» در مقابله با مسئله فقر و بیکاری به ترتیب در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) حمایت از شرکت های تولیدی و مبارزه با فساد - ایجاد نهادهای توانمندسازی، خیریه و تأسیس صندوق های قرض الحسنه
- (۲) کاهش مالیات بر درآمد همه اقشار درآمدی - از طریق کمک های مردمی، تأسیس صندوق های قرض الحسنه و فعالیت های جهادی
- (۳) پرداخت پول ماهانه و بیمه برای امرار معاش - استخدام نیروی کار بیکار توسط تولیدکنندگان شرکت های بزرگ و خصوصی
- (۴) کاهش فاصله طبقاتی از طریق توزیع درآمد ملی به طور مساوی میان همه اعضای جامعه - پرداخت به موقع مالیات به دولت برای ایجاد فرصت های شغلی

۱۶۲- هریک از عبارتهای زیر به ترتیب مربوط به کدام قسمت در جدول است؟

نوع بیکاری	تعریف
«ج»	افرادی که شغل قبلی خود را رها کرده و در جستجوی شغلی بهتر هستند.
«الف»	هنگامی که شرکت ها در دوران رکود اقتصادی استخدام خود را متوقف می کنند.
«ب»	بیکاری به دلیل عدم تطابق مهارت ها

- بیکاری اصطلاحی

- بیکاری ساختاری

- بیکاری دوره ای

(۱) «ج» - «الف» - «ب» (۲) «الف» - «ب» - «ج» (۳) «الف» - «ج» - «ب» (۴) «ج» - «ب» - «الف»

۱۶۳- موارد کدام گزینه تکمیل کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف) در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند، می تواند وسیله مناسبی برای «.....» نیز می باشد.

ب) نقش اصلی پول در مبادلات، «.....» است.

ج) افزایش نقدینگی معمولاً ناشی از «.....» است.

د) علاوه بر مخارج روزمره، برخی مخارج غیرقابل پیش بینی وجود دارد. افراد پول هایی را که نزد خود پس انداز کرده اند، به عنوان وسیله «.....» در زمان

لازم مورد استفاده قرار می دهند.

(۱) الف) پس انداز و حفظ ارزش، ب) تبدیل قیمت ها به یکدیگر، ج) عملکرد دولت، د) پرداخت های آینده

(۲) الف) پرداخت های آینده، ب) آسان سازی مبادله، ج) عملکرد بانک ها، د) حفظ ارزش

(۳) الف) پرداخت در مبادلات، ب) سنجش ارزش، ج) عملکرد بانک ها، د) سنجش ارزش

(۴) الف) پرداخت های آینده، ب) آسان سازی مبادله، ج) عملکرد دولت، د) پرداخت های آینده

۱۶۴- با توجه به اطلاعات جدول زیر، کدام گزینه درخصوص وضعیت اشتغال این کشور نادرست است؟

جمعیت کل	جمعیت زیر ۱۵ سال	جمعیت غیرفعال	جمعیت بیکار
۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۳۰ درصد کل جمعیت	۵,۱۰۰,۰۰۰	$\frac{۲}{۳}$ جمعیت شاغل

(۱) نرخ اشتغال در این کشور ۶۰ درصد است.

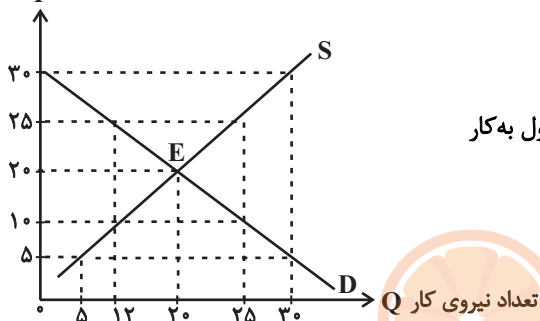
(۲) تعداد افراد بالای ۱۵ سال، ۱۰/۵ میلیون نفر می‌باشد.

(۳) تعداد افراد بیکار در این جامعه ۲ میلیون و ۱۶۰ هزار نفر است.

(۴) جمعیت افراد بالای ۱۵ سالی که به‌دنبال کار نمی‌گردند و شغلی نیز ندارند، از جمعیت فعال این کشور بیشتر است.

۱۶۵- با توجه به نمودار زیر کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

P دستمزد (به میلیون تومان)

الف) کدام منحنی، منحنی کارفرمایان در صنعت می‌باشد؟

ب) کدام دستمزد بیانگر دستمزد تعادلی در بازار است؟

ج) در دستمزد ۲۵ میلیون تومان، مجموع دریافتی کارگران مشغول به کار

در بازار چقدر است؟

(۱) منحنی عرضه (S) / ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان /

۶۲۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان

(۲) منحنی تقاضا (D) / ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان / ۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان

(۳) منحنی عرضه (S) / ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان / ۶۲۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان

(۴) منحنی تقاضا (D) / ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان / ۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۱۶۶- در شرایط تورمی، دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد، روش اول ... است و روش دوم که روش ترجیحی دولت نیز می‌باشد، ... است.

(۱) افزایش واردات - افزایش ظرفیت‌های تولیدی

(۲) افزایش ظرفیت‌های تولیدی - افزایش واردات

(۳) کاهش تعرفه‌های گمرکی - کاهش سرمایه‌گذاری در بخش‌های زیربنایی

(۴) افزایش ظرفیت‌های تولیدی - اعطای وام‌های کلان به مصرف‌کنندگان

۱۶۷- کدام گزینه در ارتباط با پشتوانه پول، نادرست است؟

(۱) در اقتصاد امروز، قدرت اقتصادی کشور مهم‌ترین عامل تعیین‌کننده پشتوانه پول است.

(۲) میزان تولید کالا و خدمات در یک کشور می‌تواند بر پشتوانه پول آن کشور اثر بگذارد.

(۳) هرچه مقدار طلا و نقره موجود در خزانه‌های یک کشور بیشتر باشد، پشتوانه پول آن کشور نیز بیشتر است.

(۴) اعتماد مردم به ارزش پول در مبادلات در پشتوانه پول نقش دارد.

۱۶۸- با توجه به اطلاعات زیر، به ترتیب «مقدار شبه پول»، «مقدار سپرده‌های دیداری» و «میزان نقدینگی» کدام است؟

۱	ارزش مسکوکات	۵۷۰۰ واحد
۲	ارزش اسکناس‌ها	۳۲۰۰ واحد
۳	حجم پول	۲ برابر مجموع ارزش اسکناس‌ها و مسکوکات
۴	مجموع حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت و بلندمدت	۲۴۰۰ واحد
۵	ارزش چک پول	۸۰۰ واحد
۶	موجودی حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت	۱۵۰۰ واحد

(۱) ۲,۹۰۰، ۲,۴۰۰ و ۲۰,۲۰۰ (۲) ۲,۴۰۰، ۸,۱۰۰ و ۲۰,۲۰۰

(۳) ۲,۴۰۰، ۸,۱۰۰ و ۲۱,۷۰۰ (۴) ۲,۴۰۰، ۳,۹۰۰ و ۲۱,۷۰۰

۱۶۹- با توجه به اطلاعات ارائه‌شده پیرامون سطح عمومی قیمت‌ها در یک سال مشخص برای سه کشور «A»، «B» و «C»، سطح عمومی قیمت‌ها در

انتهای سال برای کشور «A» و ابتدای سال برای کشور «B» به ترتیب چند واحد پولی است؟

کشور	قیمت	ابتدای سال (واحد پولی)	انتهای سال (واحد پولی)	نرخ تورم (درصد)
A	۴۰۰	?	$\frac{1}{2}C$	
B	?	۴۴۸	سه برابر A	
C	۲۰۰	۲۸۰	?	

(۱) ۴۸۰، ۲۸۰

(۲) ۴۸۰، ۳۲۵

(۳) ۵۲۰، ۲۸۰

(۴) ۵۲۰، ۳۲۵

۱۷۰- به ترتیب کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر می‌باشد؟

الف) کشوری در سال گذشته با رکود اقتصادی مواجه بوده است، کدام سیاست پولی می‌تواند شرایط اقتصادی این کشور را بهبود بخشد؟

ب) در کدام گزینه به یکی از علل به وجود آمدن تورم در جامعه اشاره شده است؟

ج) کدام روش را کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می‌گیرند؟

(۱) سیاست پولی انبساطی - نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد به صورت فزونی تقاضا بر عرضه - خرید اوراق مشارکت

(۲) سیاست پولی انقباضی - هماهنگ نبودن افزایش نقدینگی با افزایش تولید در کشور - خرید اوراق مشارکت

(۳) سیاست پولی انبساطی - هماهنگ نبودن افزایش نقدینگی با افزایش تولید در کشور - فروش اوراق مشارکت

(۴) سیاست پولی انقباضی - نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد به صورت فزونی تقاضا بر عرضه - فروش اوراق مشارکت

آزمون ۳۱ مردادماه ۱۴۰۵

سؤالات اختصاصی دوازدهم علوم و معارف اسلامی

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	۱۰
۲	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰
۳	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۱۰
۴	اجباری	تاریخ (۲)	۵	۲۰۱	۲۰۵	۸
۵	اختیاری	تاریخ (۱)	۵	۲۰۶	۲۱۰	

تلاشی در مسیر موفقیت

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
عربی، زبان قرآن	موسی اکبری، نوید امساک، ولی برجی، ابوطالب درانی، حسین رضایی، محمدرضا سوری، کامران عبدالحی، امیرعلی فردین، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیرودی، سیدمحمدعلی مرتضوی، رضا معصومی، محمدصادق محسنی، محمد مهدی یعقوبی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار، علیرضا رضایی، علی محمد کریمی، میلاد هوشیار، کیانا یوسف زاده

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه آرا	مهندس ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

درس‌های ۶ تا ۸
صفحه‌های ۷۱ تا ۱۰۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۲)

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۸۱ - ۸۶)

۱۷۱- ﴿هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾:

- (۱) او کسی است که با فرشتگان خود بر شما رحمت می‌فرستد تا شما از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون بیایید!
 - (۲) اوست خدایی که هم او و هم فرشتگانش بر شما بندگان درود می‌فرستند تا شما را از تاریکی به سوی نور بیرون آوردا!
 - (۳) او کسی است که با فرشتگان خویش بر شما درود می‌فرستد تا شما را از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون آوردا!
 - (۴) او همان خدایی است که به همراه فرشتگان برای شما درود می‌فرستد تا شما را از دل تاریکی به سمت نور خارج کند!
- ۱۷۲- « هَلْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ أَنَّ الْأَعْرَابَ بَدَّلُوا الْحُرُوفَ الْفَارِسِيَّةَ الَّتِي لَا تَوْجَدُ فِي لُغَتِهِمْ إِلَى حُرُوفٍ قَرِيبَةٍ مِنْ مَخَارِجِهَا؟! »: آیا شما می‌دانستید ...

- (۱) اعراب حرف‌های فارسی‌ای را که در زبان وجود ندارد به حروف هم‌مخرج آن (حروف) تبدیل کردند!
 - (۲) که اعراب کلمات فارسی را که در زبانشان وجود نداشت به حروفی نزدیک به مخارج خود تبدیل نمودند!
 - (۳) عرب‌ها تمامی حروف فارسی را که در زبانشان نبود به حروفی مثل حروف خودشان در مخرج مبدل کردند!
 - (۴) که اعراب حروف فارسی را که در زبانشان وجود ندارد به حروفی نزدیک به مخارج آن (حروف) تبدیل کردند!
- ۱۷۳- « يَا أَهْلَ الْفَضْلِ؛ إِنْ أَرَدْتُمْ مَعْرِفَةَ الْقُلُوبِ، فَلَا تَسْأَلُوا عَنِ الصَّلَاةِ وَ الصِّيَامِ، بَلْ سَلُّوا عَنِ صَدَقِ الْحَدِيثِ وَ أَدَاءِ الْأَمَانَةِ! »:
- ای اهل فضیلت؛ ...

- (۱) اگر خواستید قلب‌ها را بشناسید، از برپایی نماز و روزه‌داری نپرسید، ولی در مورد راستی و امانت‌داری سؤال کنید!
- (۲) اگر می‌خواهید دل‌ها را بشناسید، درباره نماز و روزه سؤال نکنید، بلکه از راستگویی و به جا آوردن امانت بپرسید!
- (۳) چنانچه می‌خواهید قلب‌ها را بشناسید، نباید در مورد نماز و روزه‌شان سؤال کنید، بلکه از راستی سخن و به جا آوردن امانت‌ها بپرسید!
- (۴) چنانچه خواستید به شناخت دل‌ها برسید، در مورد نماز و روزه اصلاً سؤال نکنید، بلکه از راستگویی و به جا آوردن امانت بپرسید!

۱۷۴- عَيْن الصَّحِيح:

(۱) فِي تِلْكَ اللَّحْظَاتِ الصَّعْبَةِ كُنَّا نَعْتَصِمُ بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعاً لِلْوَحْدَةِ! در آن لحظات دشوار، همگی برای همبستگی به ریسمان الهی چنگ زده بودیم!

(۲) بَعْدَ شِرَاءِ الشَّرِيحَةِ اخَذْتُ اَنْصَلَ بِصَدِيقِي لِكُنْهَا مَا عَمِلْتُ فَذَهَبْتُ اِلَى بَائِعِهَا! پس از خریدن سیم کارت شروع کردم به تماس گرفتن با دوستم اما آن کار نکرد پس نزد فروشنده‌اش رفتم!

(۳) وَجَدْتُ أُخْتِي الصَّغْرَى بَرْنَامَجاً يُسَاعِدُهَا عَلَى تَعَلُّمِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ! خواهر کوچکتر من برنامه‌هایی را پیدا کرد که به او برای یادگیری زبان عربی کمک می‌کند!

(۴) رَأَيْتُ رَجُلًا كَذَابًا يَقُولُ: إِنَّ كَذِبِي كَادَ يَقْتُلُنِي فَلَنْ أَكْذِبَ بَعْدَ الْيَوْمِ أَبَداً! مرد بسیار دروغگویی را دیدم که می‌گفت: همانا دروغم مرا می‌کشت، بنابراین از امروز به بعد هرگز دروغ نخواهم گفت!

۱۷۵- «واژه‌هایی به عربی منتقل شده است، آن واژگان به برخی کالاهای مربوط می‌شود!» عَيْن الصَّحِيح:

(۱) قَدْ نُقِلَتْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ الْمَفْرَدَاتُ الَّتِي ارْتَبَطَتْ تِلْكَ الْمَفْرَدَاتُ بِبَعْضِ الْبِضَاعَةِ!

(۲) قَدْ نُقِلَتْ كَلِمَاتٌ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ تِلْكَ الْكَلِمَاتُ مُرْتَبِطَةٌ مَعَ بَعْضِ الْبِضَاعَةِ!

(۳) قَدْ نَقَلُوا الْأَلْفَاظَ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ تَرْتِيبَ الْأَلْفَاظِ مَعَ بَعْضِ الْبِضَاعِ!

(۴) قَدْ نُقِلَتْ مَفْرَدَاتٌ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ تَرْتِيبُ الْمَفْرَدَاتِ بِبَعْضِ الْبِضَاعِ!

۱۷۶- عَيْن الْمُنَاسِبِ لِمَفْهُومِ الْعِبَارَةِ: «تَجْرِي الرِّيحُ بِمَا لَا تَشْتَهِي السُّفُنُ!»

(۱) گر نگهدار من آن است که من می‌دانم شیشه را در بغل سنگ نگه می‌دارد

(۲) بَرَدَ كَشْتِي أَنْجَا كِه خَوَاهِدِ خَدَايَ و گر جامه بر تن درَد ناخدای

(۳) شَبِ تَارِيكِ وَبِيَمِ مَوْجٍ وَگِردابی چننِ هایلِ کجا دانند حال ما سبکباران ساحل‌ها

(۴) ای دل ار سیل فنا بنیاد هستی برکند چون تو را نوح است کشتیان ز طوفان غم مخور

۱۷۷- عَيْنُ الْخَطَا فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الْإِعْرَابِ: « يَحْرِصُ الصَّادِقُونَ عَلَى حِفْظِ ثَقَّةِ النَّاسِ فِي الْمُجْتَمَعِ! »

(۱) الصَّادِقُونَ: اسم فاعل من باب: «مُفاعلة» - جمع سالم للمذكر / فاعل و مرفوع بالواو

(۲) حِفْظٌ: مصدر للمجرّد الثلاثي - مفرد مذكر / مجرور بـ «على» بِعَلَامَةِ الْكسرة

(۳) ثَقَّةٌ: اسم - مفرد مؤنث / مضاف إليه و مجرور بِالْكَسرة؛ مضافه: حفظ

(۴) الْمُجْتَمَعُ: اسم - مفرد مذكر - معرفة بـ «ال» / مجرور بحرف الجرّ

۱۷۸- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي اسْتِخْدَامِ الْفِعْلِ الْمُضَارِعِ: (حَسَبَ الْمَعْنَى)

(۱) قَالَ أَحَدُ الرِّجَالِ: ابْتَعدُوا عَنِ الذَّنُوبِ ابْتِعَاداً وَ لَا تَتَسَوْنَ اللَّهَ لِحَظَةً!

(۲) إِنَّكَ سَتَمْتَعِينَ عَنِ النَّوْمِ حَتَّى تَسْتَطِيعِي أَنْ تُرَاقِبِي طِفْلَتَكَ الصَّغِيرَةَ!

(۳) إِنَّ الْعَقْلَاءَ قَدْ بَحَثُوا عَنْ عَلَلِ تَقَدُّمِ الْآخِرِينَ لَنْ يَجْعَلُوهَا نَصَبَ أَعْيُنِهِمْ!

(۴) لَمْ يَسْتَطِعْ أَحَدٌ مِنَ اللَّاعِبِينَ الْحَصُولَ عَلَى النَّجَاحِ فِي الْمُبَارَاةِ الْآتِيَةِ!

۱۷۹- عَيْنُ الْخَطَا فِي الشَّرْطِ وَ جَوَابِهِ:

(۱) مَنْ يَدْعُ الْحَرَصَ فِي حَيَاتِهِ يَعْشُ فِي رَاحَةٍ! (۲) مَنْ يُرِدُ التَّقَرُّبَ إِلَى اللَّهِ يَسْهَرُ اللَّيَالِيَ لِيَصِلَ إِلَيْهِ!

(۳) إِنْ تَكُونُونَ مُؤْمِنِينَ يَهْدِيكُمْ اللَّهُ وَ يَنْصُرْكُمْ! (۴) إِنْ يَرِ الْإِنْسَانُ ضَعْفَ قُوِي الظُّلْمِ لَا يَخْفُ كَثْرَةُ عَدَدِهِمْ!

۱۸۰- عَيْنُ حَرْفِ اللَّامِ يَخْتَلِفُ عَنِ الْبَاقِي:

(۱) لِيَعْلَمَ الْإِنْسَانُ أَنَّ الْعَقْلَ السَّلِيمَ مُصْلِحُ الْأُمُورِ! (۲) لِأُبْعِدَ نَفْسِي عَنِ الْغَضَبِ، حَاولْتُ كَثِيراً!

(۳) لِأَجْعَلَ الْجُهْدَ نَصَبَ أَعْيُنِي حَتَّى أَصِلَ إِلَى هَدْفِي! (۴) لَنَتَجَنَّبَ مُشَاوَرَةَ كُلِّ مُشْفِقٍ جَاهِلٍ!

درس‌های ۵ تا ۸
صفحه‌های ۵۷ تا ۱۱۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۱)

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۹۱ - ۹۶)

۱۸۱- ﴿قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ﴾:

(۱) بگو من مالک سود و زیان خویش نیستم مگر خدا آن را بخواهد!

(۲) بگو از آنچه خدا برای خودم خواست جز سود و زبانی ندارم!

(۳) بگو سود و زبانی ندارم، مگر آنچه خدا برای من خواست!

(۴) بگو برای خودم سود و زبانی ندارم جز آنچه خدا بخواهد!

۱۸۲- «يَطِيرُ هَذَا الطَّائِرُ لِيُعْلِنَ الْخَطَرَ وَ يُحَذِّرُ بَقِيَّةَ الْحَيَوَانَاتِ فِي الْغَابَةِ حَتَّى تَبْتَغِدَ سَرِيعًا عَنِ الْمِنْطَقَةِ!»:

(۱) این پرنده پرواز می‌کند تا به دیگر حیوانات در جنگل اخطار دهد که به سرعت خود را از منطقه خطر دور کنند!

(۲) این پرنده پرواز می‌کند تا خطر را اعلام نماید و به بقیه حیوانات در جنگل هشدار دهد تا به سرعت از منطقه دور شوند!

(۳) این پرنده‌ای است که پرواز می‌کند تا خطر را اعلام نماید و به بقیه حیوانات جنگل هشدار دهد تا سریعاً خود را از منطقه دور نمایند!

(۴) این پرنده‌ای است که با پرواز خود خطر را اعلام می‌کند و سایر حیوانات در جنگل را بر حذر می‌دارد که به سرعت از منطقه دور شوند!

۱۸۳- «تَقَعُ الْمَعَالِمُ التَّارِيخِيَّةُ فِي بِلَادِنَا فِي مَنَاطِقٍ مُخْتَلِفَةٍ وَ يَزُورُهَا السَّيَّاحُ لِيَتَعَرَّفُوا عَلَى تَارِيخِهَا وَ جَمَالِهَا وَ يَسْتَمْتِعَ الزُّوَّارُ

بِالْمَنَاطِرِ الطَّبِيعِيَّةِ وَ الْأَبْرَاجِ الْقَدِيمَةِ!»:

(۱) آثار تاریخی در کشور ما در مناطق گوناگونی قرار دارند و گردشگران از آن‌ها بازدید می‌کنند تا با تاریخ و زیبایی آن‌ها آشنا شوند و بازدیدکنندگان از چشم‌اندازهای طبیعی و برج‌های قدیمی لذت می‌برند!

(۲) آثار تاریخی کشور ما در مناطق گوناگونی هستند و گردشگران از آن‌ها دیدن می‌کنند تا تاریخ و زیبایی آن‌ها را بشناسند و بازدیدکنندگان از چشم‌اندازهای طبیعی و برج‌های قدیمی آن لذت می‌برند!

(۳) آثار تاریخی در این سرزمین در مناطق مختلفی قرار دارند و گردشگران از آن‌ها بازدید می‌کنند تا با تاریخ آن‌ها آشنا شوند و بازدیدکنندگان از مناظر طبیعی و برج‌های قدیمی لذت ببرند!

(۴) آثار تاریخی در کشورمان در مناطق گوناگونی قرار دارند و گردشگران از آن‌ها بازدید می‌کنند برای شناختن تاریخ و زیبایی آن‌ها و بازدیدکنندگان از مناظر طبیعی و برج‌های قدیمی لذت می‌برند!

۱۸۴- عین الخطأ:

(۱) المحافظتان بِشَمالِ إِيْرانِ مَمْلُوعَتانِ بِالرُّزِّ الممْتَازِ: دو استان در شمال ایران پُر از برنج عالی است،

(۲) خراسانُنا مُحافَظَةُ الذَّهَبِ الأحمرِ: خراسان ما، استانِ طلايِ سرخ است،

(۳) و کرمانُ معروفَةٌ في إنتاجِ الفُسْتَقِ: و کرمان در تولید مس شناخته شده است،

(۴) و أيضاً لِسَجَّاجيدِ مُحافَظاتٍ مَنّا شُهْرَةً عَالِميَّةً!: و نیز فرش‌های استان‌هایی از ما، آوازه‌ای جهانی دارد!

۱۸۵- «می‌خواهیم برای درمان کردن آن بیماران، گیاهان دارویی را به کار بگیریم. استادمان، ما را به بهره‌بردن از برخی گیاهان

سفارش کرده است!»:

(۱) نُريدُ أَنْ نَسْتَعْمِلَ الأعْشابَ الطَّيِّبَةَ لمعالجة أولئك المَرْضَى. قَدْ نَصَحَنا أستاذنا بالاستفادة مِنْ بعضِ النَّباتاتِ!

(۲) نَطْلُبُ اسْتِعْمالَ النَّباتاتِ البرِّيَّةِ لمعالجة ذلك المريض. قَدْ نَصَحَنا أستاذنا بالانتفاع ببعض الأعشاب النَّافعة!

(۳) نَطْلُبُ أَنْ نَسْتَعْمِلَ النَّباتاتِ البرِّيَّةِ لمعالجة بعضِ المَرْضَى. نَصَحَنا أستاذنا بالاستفادة مِنْ تلكِ الأعشاب!

(۴) نُريدُ اسْتِخدامَ الأعْشابِ الطَّيِّبَةِ لمعالجة ذلك المَرْضَى. نَصَحَنا أستاذنا بالانتفاع ببعض النَّباتاتِ المفيدة!

۱۸۶- عین الانسب للمفهوم: «إِضاعةُ الفُرْصةِ غَصَّةٌ!»

(۱) بودم جوان که گفت مرا پیر اوستاد فرصت غنیمت است نباید ز دست داد

(۲) وقت را غنیمت دان آن قدر که بتوانی حاصل از حیات ای جان این دم است تا دانی

(۳) سعدیادی رفت و فردا همچنان موجود نیست در میان این و آن فرصت شمار امروز را

(۴) وقت غنیمت شمار ورنه چو فرصت نماند ناله که را داشت سود؟ آه کی آمد به کار؟

۱۸۷- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

(۱) يَحْتَوِي لِسَانُ الْقِطِّ عَلَى غُدَدٍ مُخْتَلِفَةٍ وَظَيْفَتُهَا إِفْرَازٌ سَائِلٌ مُطَهَّرٌ!

(۲) قَدْ دَلَّتِ الْحَيَوَانَاتُ الْإِنْسَانَ عَلَى فَوَائِدٍ كَثِيرَةٍ مِنَ النَّبَاتَاتِ الْبَرِّيَّةِ!

(۳) يُعَدُّ كَهْفٌ عَلَيَّ صَدْرٍ مِنْ أَطْوَلِ الْكُهُوفِ الْمَائِيَّةِ فِي الْعَالَمِ!

(۴) قَامَتِ الْمُمَرِّضَتَانِ بِمُسَاعَدَةِ الْمَرَأَةِ الَّتِي قَدْ صَدَمَتْهَا السَّيَّارَةُ!

۱۸۸- أَيِّ مِنَ الْمَعَارِفِ مَا جَاءَ فِي الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ؟

«يسعى المعلم في هذه المدرسة كمن يطلب سيادة طلاب مجدين في كلِّ مجال.»

(۴) معرّف بالاضافة

(۳) الإسم الموصول

(۲) اسم الإشارة

(۱) معرّف بآل

۱۸۹- فِي أَيِّ عِبَارَةٍ مَا جَاءَ الْمَفْعُولُ؟

(۱) الْحَسَدُ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ!

(۲) بَعْضُ الطَّيُورِ تَعْرِفُ بِغَرِيزَتِهَا الْأَعْشَابَ الطَّبِيعِيَّةَ!

(۳) الْغَوَاصُونَ شَاهَدُوا فِي أَعْمَاقِ الْمَحِيطِ مِائَاتِ الْمَصَابِيحِ الْكَهْرِبَائِيَّةِ!

(۴) لَا تَتَحَرَّكْ عَيْنُ الْبُومَةِ، فَإِنَّهَا ثَابِتَةٌ!

۱۹۰- عَيْنُ الْخَطَأِ عَنِ الْكَلِمَاتِ الْمُحَدَّدَةِ فِي الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ: ﴿وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ﴾

(۲) الْأَحْزَابُ: مَفْعُولٌ وَ مَنْصُوبٌ

(۱) الْمُؤْمِنُونَ: فَاعِلٌ وَ مَرْفُوعٌ

(۴) اللَّهُ: فَاعِلٌ وَ مَرْفُوعٌ

(۳) نَا: فَاعِلٌ وَ مَبْنِيٌّ

مکة المکرمة و المَدینة المُنورة
درس ۲
صفحه‌های ۱۹ تا ۳۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۳)

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۱۰۱ - ۱۰۶)

۱۹۱- نهایی « لیتکم تتعلمون من ابيکم أن لا تخافوا مشكلة قد تحدث لکم! »:

- (۱) شاید شما از پدرتان بیاموزید که از مشکلی که برایتان پیش آمده، نترسید!
- (۲) شاید از پدرتان یاد بگیرید که از آن مشکلی که گاهی برایتان پیش می‌آید، نترسید!
- (۳) کاش از پدر می‌آموختید که از هیچ مشکلی که برایتان پیش آمده، ترس نداشته باشید!
- (۴) ای کاش شما از پدرتان یاد بگیرید که از مشکلی که گاهی برای شما پیش می‌آید، نترسید!

۱۹۲- نهایی « لا کنز أنفع من العلم و لا قرین سوء شر من الجهل! »:

- (۱) هیچ گنجی مثل علم سودمند نیست و هیچ هم‌نشین بدی مثل جهل مضر نیست!
- (۲) هیچ گنجی سودمندتر از علم نیست و هیچ هم‌نشین بدی بدتر از جهل نیست!
- (۳) گنجی بیشتر از دانش سودمند نیست و هم‌نشینی بدتر از جهل نیست!
- (۴) علمی سودمندتر از گنج نیست و جهلی بدتر از هم‌نشین بد نیست!

۱۹۳- نهایی « كثير من الناس يسعون أن يرضوا الجميع لكنهم لا يعلمون بأنه لا أحد يستطيع أن يرضي الجميع! »:

- (۱) بسیاری از مردم تلاش می‌کنند که همه را خشنود سازند، ولی نمی‌دانند که هیچ کسی نمی‌تواند همه را خشنود کند!
- (۲) بیشتر مردم می‌کوشند که همه مردم را راضی کنند، ولی آگاه نیستند که هیچ کسی قادر نیست همه را راضی نماید!
- (۳) بسیاری از مردم سعی می‌کنند همه را راضی گردانند، اما اطلاع ندارند که کسی قادر نیست همه را خشنود سازد!
- (۴) بیشتر مردم در تلاش هستند که همه مردم را خشنود سازند، اما نمی‌دانند که کسی نمی‌تواند همه را راضی کند!

۱۹۴- عین الخطأ:

- (۱) لِنَتَعَلَّم العفو عند القدرة!: بخشش به هنگام توانمندی را باید بیاموزیم!
- (۲) إِنَّ العفو عند القدرة حسن!: قطعاً بخشش به هنگام قدرت خوب است!
- (۳) كَأَنَّ العفو عند القدرة أحسن شيء!: گویی بخشش در هنگام قدرت چیزی بهتر است!
- (۴) لا شيء أحسن من العفو عند القدرة!: هیچ چیزی بهتر از بخشش هنگام توانمندی نیست!

۱۹۵- عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) لَا يُمَكِّنُ أَنْ تُرْضِيَ الْجَمِيعَ! : ممکن نیست که همه خشنود شوند!
- (۲) اشترك جميع اللاعبين في مسابقة كرة المنضدة! : همه بازیکنان ما در مسابقه فوتبال شرکت کردند!
- (۳) لَا رَيْبَ أَنَّ الْعُلَمَاءَ طَوَالَ التَّارِيخِ مِثْلَ الْمَصَابِيحِ! : شک نکن که دانشمندان در طول تاریخ مثل چراغها هستند!
- (۴) إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَا يُطْعِمُ الْمَسْكِينَ مِمَّا لَا يَأْكُلُ! : قطعاً مؤمن، فقیر را از چیزی که نمی‌خورد غذا نمی‌دهد!

۱۹۶- « کاش دوستم در مسابقه تنیس روی میز برنده باشد! »:

- (۱) لیت صدیقی فائز فی مسابقه کره المنضدة!
- (۲) لعل أصدقائي فائزون في مسابقة كرة المنضدة!
- (۳) لعل صديقي فائز في مسابقة كرة المنضدة!
- (۴) لیت أحد أصدقائي فائزاً في مسابقة كرة المنضدة!

۱۹۷- عَيْن الخطأ في تعيين المحل الإعرابي: «كَأَنَّ الْأُمَّ الْمُشْفَقَةَ تَنَادِي وَلِدهَا بَاكِياً!»

- (۱) الْأُمُّ: اسم الحروف المشبهة بالفعل!
- (۲) الْمُشْفَقَةُ: خبر الحروف المشبهة بالفعل!
- (۳) وَلَدَ: مفعول أو مفعول به!
- (۴) ضَمِير «هَا»: مضاف إليه!

۱۹۸- عَيْن الخطأ: (فی علامات الاعراب)

- (۱) هذا الرجل راعٍ في المزرعة!
- (۲) دخل راضي عن نفسه!
- (۳) رأيتُ قاضياً في المحكمة!
- (۴) أرسلَ الله نبيّه بالهدى!

۱۹۹- عَيْن الاسم المؤنث منصوباً:

- (۱) وَ نَزَّلَ الْقُرْآنَ بِشْرِیَ لِلْمُؤْمِنِیْنَ!
- (۲) سودة دافعت عن عقیدتها و استشهدت فی سبیلها!
- (۳) دافع شعب ایران عن الثغور!
- (۴) أعلن الإسلام أَنَّ الدین هو أقوم منهج لسعادة البشر!

۲۰۰- عَيْن المقصور و المنقوص و الممدود و المبني، بالترتيب:

- (۱) فَتًى - الدراسي - هؤلاء - أحد عشر
- (۲) عَصَا - المُعْتَدِي - شيء - هذان
- (۳) أنتما - هادٍ - جزء - اللذين
- (۴) عطشى - الثماني - هواء - الذين

درس‌های ۷ تا ۹

صفحه‌های ۵۷ تا ۸۹

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۸ دقیقه

تاریخ اسلام (۲)

۲۰۱- در زمان امام حسن عسکری (ع) قیام یعقوب بن لیث صفاری از کدام منطقه آغاز شد؟

- (۱) عراق (۲) سیستان (۳) بصره (۴) بغداد

۲۰۲- دلیل اهمیت علمی و فرهنگی دوران زندگی امام حسن عسکری (ع) چه بود؟

- (۱) تدوین و نگارش آثار علمی و مذهبی شیعه (۲) تربیت عالمان برای انتقال مطالب به نسل‌های بعد

- (۳) پاسخ‌گویی به مسائل و شبهات دینی (۴) انتشار افکار و نظرات مختلف

۲۰۳- پس از شهادت امام حسن عسکری (ع) کدام گروه شهادت ایشان را باور نداشتند؟

- (۱) جعفریه (۲) محمدیه (۳) واقفه (۴) زندیه

۲۰۴- عواملی مانند تقیّه نایبان خاص حضرت مهدی (عج) و عدم دسترسی شیعیان به مراکز علمی و فرهنگی منجر به چه چیزی شد؟

- (۱) به وجود آمدن فرقه‌ها و افکار انحرافی

- (۲) معرفی وکلایی از طرف نایبان خاص امام زمان (عج)

- (۳) مدوّن و مکتوب کردن علوم اهل بیت توسط علما و اندیشمندان شیعه

- (۴) کاستن از فشارهای تحمیل شده بر شیعیان توسط شیعه‌های نفوذی در دستگاه خلافت

۲۰۵- کدام گزینه در رابطه با دوران امامت حضرت مهدی (عج) در دوره غیبت صغری صحیح است؟

- (۱) از لحاظ سیاسی شیعیان از آزادی سیاسی و اجتماعی برخوردار بودند.

- (۲) در این دوره مرجع علمی و فکری شیعیان نایبان آن حضرت بود.

- (۳) شیعیان در بعضی مناطق جهان اسلام سکونت داشتند و مراکز علمی و فرهنگی نیز در دسترس آن‌ها بود.

- (۴) نایبان به طور مستقیم از طرف ایشان انتخاب شدند و مراکز استقرار آن‌ها شهر بغداد بود.

درس‌های ۷ و ۸

صفحه‌های ۵۹ تا ۸۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

تاریخ اسلام (۱)

۲۰۶- کدام گزینه از آثار ارزشمند غزوة تبوک نمی‌باشد؟

(۱) آزمون میزان اخلاص مسلمانان نسبت به فرمان‌های الهی

(۲) نمایش استقامت در برابر قدرت‌های جزیره‌العرب

(۳) استقرار ملاک چگونگی برخورد با منافقان در هر زمان

(۴) تمرین عملیات‌های نظامی در موقعیت‌های دشوار تدارکاتی

۲۰۷- کدام یک از گزینه‌های زیر منتسب به «سعد بن عبادۀ خزرجی» می‌باشد؟

(۱) پس از وفات پیامبر (ص)، تعدادی از انصار وی را به عنوان خلیفه مطرح کردند.

(۲) با مشاهدۀ نتیجۀ اجتماع سقیفه، پیشنهاد جنگ مسلحانه با اهل سقیفه را مطرح کرد.

(۳) رهبری حزب قریش و همفکران آنان را در سقیفۀ بنی‌ساعده عهده‌دار بود.

(۴) وی با استناد به این‌که خلافت باید به اعضای قبیلۀ قریش برسد، پیشنهاد بیعت با عمر را مطرح کرد.

۲۰۸- پیدایش تشیع را با کدام حادثۀ تاریخی می‌توان پیوند داد؟

(۱) صلح حدیبیه

(۲) ماجرای سقیفه

(۳) یوم‌الانذار

(۴) بیعت رضوان

۲۰۹- کدام یک از موارد زیر به «عبدالله بن سعد بن ابی‌سرح» منتسب است؟

(۱) قرآن وی را فاسق خوانده بود و رسول خدا (ص) به او وعده جهنم داده بود.

(۲) از سوی رسول خدا (ص) به علت ارتداد، مطرود و محکوم شده بود.

(۳) منافقان تحت سرپرستی او در زمان غزوة تبوک کارشکنی می‌کردند.

(۴) از شخصیت‌های بزرگ صحابه که در زمان رسول خدا (ص) اظهار تشیع کرد.

۲۱۰- کدام گزینه در مورد «خلفای نخستین» صحیح است؟

(۱) خلیفۀ سوم محدودیت‌هایی را برای ثروت‌اندوزی خاندان بنی‌امیه ایجاد کرده بود؛ از این‌رو درآمدهای اراضی و مزارع وسیع تصرف‌شده در ایران، شام و مصر به‌طور مساوی توزیع می‌شد.

(۲) از مهم‌ترین رویدادهای دوران خلیفۀ اول، شروع فتوحات مسلمانان خارج از شبه‌جزیره عربستان بود.

(۳) خلیفۀ اول شورایی شش نفره تشکیل داد که طی گفت‌وگوها و رایزنی‌ها در آن عمر بن خطاب به‌عنوان خلیفۀ دوم انتخاب شد.

(۴) از گروه‌های مخالف خلیفۀ دوم، منتقدان به رفتار منصوبان خلیفه بودند که با سرکوب شدید او مواجه شدند.